

អ្នកនាំសារ

The Messenger

Education

បន្ទាប់ពីសម័យកាលនៃភាពហិនហោច ដែលមនោគមវិជ្ជាសម្លាប់មនុស្សបានយកបញ្ញវន្តជាតិមកធ្វើជាផ្ទាំងស៊ីប ប្រទេសកម្ពុជាបានចាប់ចេញដំណើរសាជាថ្មី។ ការអប់រំប្រជាជនភ្លេងៗ ដែលមាន ៥០% អាយុក្រោម ១៨ ឆ្នាំ គឺជាបញ្ហាសំខាន់ដែលប្រទេសជាតិត្រូវតែស្ដារឡើងវិញ។ ដោយចេញដំណើរលើកំនរចាក់បែក ភាពស្មោះត្រង់មានជាចាំបាច់។ នៃនការស្ដារឡើងវិញត្រូវបានលើកឡើង។ ប៉ុន្តែ មានបញ្ហាជាច្រើនដែលបានចោទឡើង គឺថា តើសិស្សទាំងឡាយបានទទួលការអប់រំគ្រប់គ្រាន់ សំរាប់ថ្ងៃអនាគតដែរឬទេ? តើសាលារៀនបានពាក់ព័ន្ធនឹងអ្នកនាំសារដែរឬទេ?

ក្រុមការងារ “អ្នកនាំសារ” នឹងបង្ហាញអ្នកនាំសារទាំងឡាយសំរាប់ពិចារណា។

កម្មវិធីសិក្សាខ្លះនូវគុណភាព

ដោយ សារតែសម័យថ្មីនៃសកលភារូបនីយកម្ម កម្ពុជាត្រូវបានគេកត់សំគាល់ឃើញថា មានវឌ្ឍនភាពយ៉ាងខ្លាំងផ្នែកវិស័យសិក្សាធិការ។ សាលាបណ្តុះបណ្តាល សកលវិទ្យាល័យឯកជន និងរដ្ឋនានា បានឈរមុខគ្នាប្រៀបបីដូចជាធីតាវិញនៃការអប់រំស្រ្តី។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ បើតាមកម្មវិធីរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ មានយុវជនបញ្ចប់ថ្នាក់ឧត្តមចំនួន ៣៥០០០ នាក់ ប៉ុន្តែ ក្នុងនោះមានយុវជនមិនដល់ ១០% ដែលអាចរកការងារបានធ្វើ។ ទាក់ទងទៅនឹងបញ្ហាខាងលើនេះ ក៏មានសាធារណៈមតិជាច្រើន វាយតម្លៃថា គុណភាពនៃការអប់រំនៅប្រទេសយើងនៅមានកំរិតទាប។ ដោយមានផ្នែកខុសគ្នា និងនិយាយមួយៗ ហើយច្បាស់នោះ លោក រ៉ន លុន ប្រធានសមាគមគ្រូបង្រៀនឯករាជ្យមានប្រសាសន៍ថា “កំរិត

កំរិតការអប់រំមានពិបាក ២,៥ ប៉ុណ្ណោះ

Photo P.Relaud

ស្តង់ដារ (បច្ចុប្បន្ន) អប់រំនៅប្រទេស យើងមានភាពទន់ខ្សោយណាស់ បើពិន្យាបំរើ ១-១០ ខ្ញុំសំរេចអោយតែ ២,៥ ទៅ ៣ តែប៉ុណ្ណោះ”។ លោកបានគូសបញ្ជាក់ទៀតថា “ការធ្លាក់ចុះយ៉ាងដូច្នោះ គឺបណ្តាលមកពីរាជរដ្ឋាភិបាលយើង

មិនបានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ឱ្យបានខ្លាំងគ្នាទៅលើវិស័យនេះ ជាពិសេសសាលារដ្ឋ គឺប្រាក់បៀវត្សរបស់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូយើង មិនអាចឆ្លើយតបទៅនឹងកំរិតជីវភាពប្រចាំថ្ងៃបាន ដែលជំរុញឱ្យកើតមានអំពើពុករលួយនៅក្នុងសាលារៀន ដែលប៉ះទង្គិចយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់គ្រូសារសិស្ស និងស្ថិតក្រីក្រមួយចំនួនធំ។ ចំណែកឯសាលាឯកជនវិញ រាជរដ្ឋាភិបាលមិនបានគ្រប់គ្រងអោយបានដិតដល់ ចំពោះគុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាល អំពីកម្មវិធីសិក្សា និងគុណភាពសិស្ស។ លោក រ៉ន លុន បានបញ្ជាក់ថា សាលាឯកជនជាច្រើនមានទំរង់ជាផ្ទះល្វែង មានលក្ខណៈចង្អៀត គ្មានកន្លែងសំរាក ខ្វះកន្លែងចតយានយន្ត កីឡាដ្ឋាន និងអាហារដ្ឋាន ដែលខុសពីនិយាមគុណភាពសិស្ស។ លោកប្រធានសមាគមក៏បានវិចារន័យយ៉ាងខ្លាំងគ្នាទៀតថា “សិស្សដែលរៀនសូត្រខ្លះ នៅពេល

ទីផ្សារការងារមិនធំ ល្អ មសំ រាប់ អ្នកមានសញ្ញាបត្រ

ស្ថានភាពនៃ ទីផ្សារការងារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយើង នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ហាក់បីដូចជាតូចចង្អៀតមិនឆ្លើយតបទៅនឹង តំរូវការ

ការងាររបស់និស្សិតដែលបានបញ្ចប់ការសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យ ដ៏ច្រើនលើសលប់ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំនោះបានឡើយ។ កត្តាខាងលើនេះហើយដែល បានបង្កើតជាចម្ងល់ថា តើវាបណ្តាលមកពីមូលហេតុអ្វី? លោក ឈាង សុខា ដែលជានាយកប្រតិបត្តិនៃអង្គការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានយុវជន ប្រមាណជាអ្នកមានបទពិសោធន៍ជាច្រើនឆ្នាំជាមួយ

និស្សិតខ្មែរប្រមាណជា ២៥ មហាវិទ្យាល័យ នៅទូទាំងប្រទេសនោះបានមានប្រសាសន៍ថា: “ភាពគ្មានការងារធ្វើនៅក្នុងសង្គមសព្វថ្ងៃនេះ គឺបណ្តាលមកពីមូលហេតុសំខាន់ៗចំនួន ២ គឺទី ១ មកពីកត្តាសង្គម និងទី ២ គឺកត្តាខ្លួនឯងនេះតែម្តង។ បើនិយាយអំពីកត្តាសង្គម គឺរួមផ្សំឡើងពីស្ថានភាពនយោបាយ សន្តិសុខជាតិ ការវិនិយោគទុន និងក្រុមហ៊ុនឯកជននានា ដែលយើងសង្កេតឃើញថា មកទល់សព្វថ្ងៃ មិនសូវមានអំណោយផលប៉ុន្មានទេ។ តាមការសង្កេតរបស់ខ្ញុំឃើញថា ប្រទេសយើងជួបប្រទះនូវវិបត្តិយោធាយាយជាញឹកញាប់ ដែលជារនាំងមួយរាំងស្ទះដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ជាពិសេស ក្រុមហ៊ុន

វិនិយោគទុនមួយចំនួនធំ គេមិនហ៊ានមកបណ្តាក់ទុននៅប្រទេសកម្ពុជាយើងទេ។ កត្តាទី២នោះ គឺកត្តាខ្លួនឯង និងស្ថិតយើងភាគច្រើនរៀនមិនបានពូកែ និងមិនមានគោលដៅច្បាស់លាស់ រឺមិនចេះភាសាបរទេស។ ម្យ៉ាងទៀតយើងអាចនិយាយថារៀនបង់សំណាញ់ ឬក៏រៀនតាមរបៀបចាប់ផ្តោត។ ពួកគេរៀនច្រើន ប៉ុន្តែ មិនបានស្វែងរកបទពិសោធន៍អោយបានច្រើននោះទេ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យ ពួកគេមិនអាចប្រកួតប្រជែងជាមួយនិស្សិតបរទេស នៅក្នុងពិភពទីផ្សារការងារសេដ្ឋកិច្ចសេរីនោះបានឡើយ”។ លោកនាយកបានមានប្រសាសន៍បន្តទៀតថា: “និស្សិតយើងភាគច្រើន ពួកគេចូលបំរើការ

ការអប់រំនៅកម្ពុជា ២០០០-០៤

ប្រលងល្អចម្លងឯកសារមេរៀន។ សាលាខ្លះមិនបានរឹតបន្តឹងនៅពេលប្រលង គឺបណ្តោយឱ្យសិស្សមួយចំនួនមិនខិតខំរៀនសូត្រ ហើយយោគយល់ដល់សិស្សខ្លាំងពេក មើលទៅហាក់បីដូចជាសកម្មភាពលក់ដូរសញ្ញាបត្រ ឬការបណ្តុះបណ្តាលមានលក្ខណៈជាការវិនិយោគ។ កត្តាទាំងនេះហើយ ដែលជំរុញឱ្យសិស្សនិស្សិត និងអាណាព្យាបាលមួយចំនួនធំ អស់ជំនឿចិត្តលើវិស័យអប់រំនៅកម្ពុជា។

ចុងបញ្ចប់ លោកប្រធានបានសំណូមពររាជរដ្ឋាភិបាល មេត្តាជួយលើកកម្ពស់វិស័យអប់រំជាតិឱ្យបានរីកចម្រើន ពិសេសតាមរយៈការផ្តល់ប្រាក់បៀវត្សគ្រប់គ្រាន់ដល់គ្រូបង្រៀន និងកែលំអកម្មវិធីអប់រំឱ្យបានល្អ ស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ដូចប្រទេសមួយចំនួនក្នុងតំបន់។

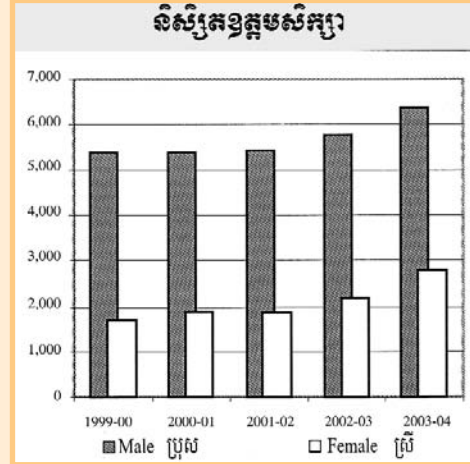
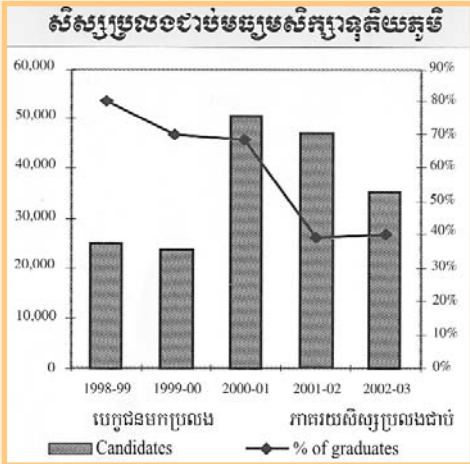
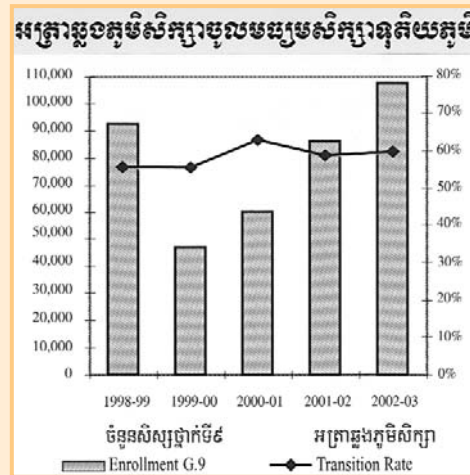
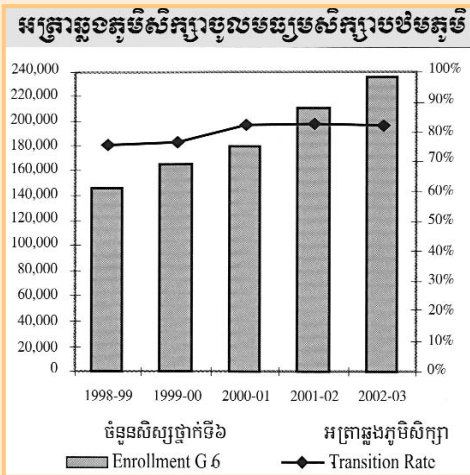
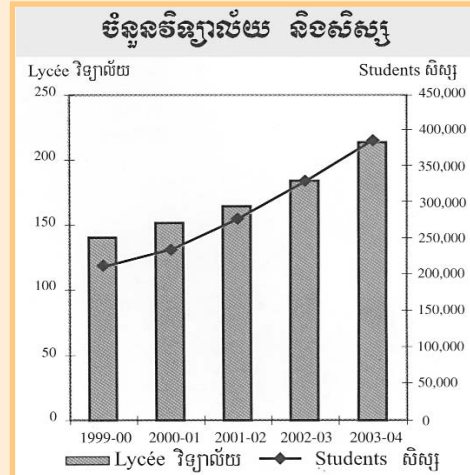
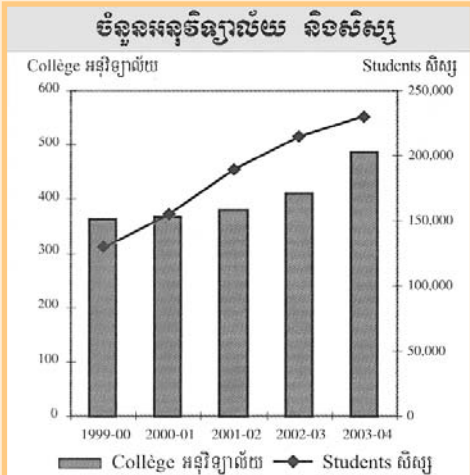
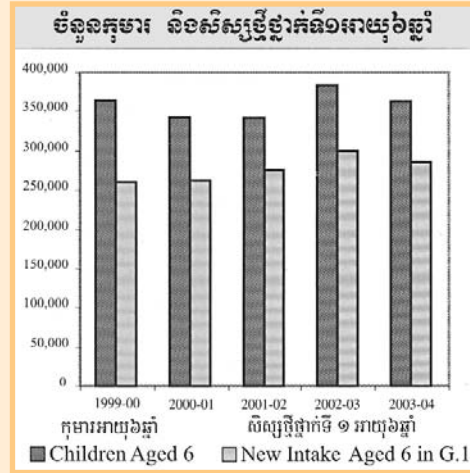
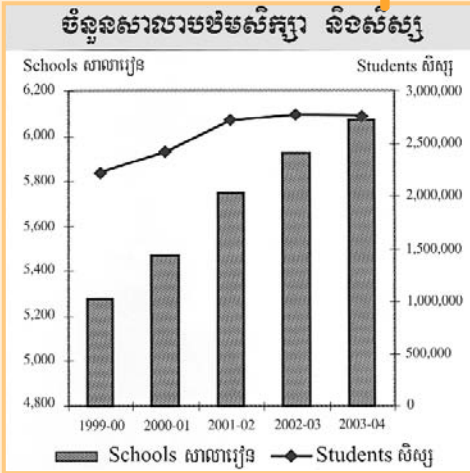
រ៉ានី ហៀង

ងារនៅតាមស្ថាប័នរដ្ឋ ក្រុមហ៊ុនឯកជនអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការអន្តរជាតិនានា ក្រោយពីពួកគេបញ្ចប់ការសិក្សានៅមហាវិទ្យាល័យ។

ក្នុងសេចក្តីបញ្ចប់ចុងក្រោយ លោកបានសំណូមពរអោយរាជរដ្ឋាភិបាលយើង មេត្តាជួយពង្រឹងគុណភាពអប់រំដល់និស្សិតខ្មែរនៅគ្រប់មហាវិទ្យាល័យ និងជាពិសេសដល់ប្អូនៗ សូមអោយចេះជួយពង្រឹងគុណភាពដោយខ្លួនឯង ចេះស្វែងរកបទពិសោធន៍ការងារ ចេះបង្កើតទំនាក់ទំនងល្អនៅក្នុងសង្គម ទើបទទួលបានផ្លែផ្កាល្អ ក្នុងការស្វែងរកការងារ។

រ៉ានី ហៀង

Photo D.R

តួលេខមកពីក្រសួងអប់រំ និងអង្គការយូនីសេហ្វ

“អ្នកចេះបង្កើតបង្កើតបង្កើតបង្កើត”

ខ្ញុំចាប់ផ្តើមធ្វើជាគ្រូបង្រៀនគណិតវិទ្យានៅអនុវិទ្យាល័យ។ នាពេលល្ងាច ខ្ញុំរៀនសូត្រនៅឯសកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ។ ខ្ញុំបានទទួលបរិញ្ញាបត្រប្រវត្តិវិទ្យា ជាការពិតណាស់ មុនចាប់ផ្តើមសង្គ្រាមឆ្នាំ ១៩៧០ ខ្ញុំបានចូលរៀននៅសាលាឧត្តមសិក្សាធម្មតា។

នៅឯសកលវិទ្យាល័យសាស្ត្រាចារ្យស្ទើរតែទាំងអស់ គឺជាជនជាតិព្រង ដូចនៅសាលាឧត្តមសិក្សាធម្មតាដែរ។ គេបង្រៀនយើងមុខវិជ្ជាផ្សេងៗដូចជា គុណិតសាស្ត្រ គីមីវិទ្យា និងសញ្ញាណខ្លះនៃរដ្ឋបាលគ្រប់គ្រងសាលារៀន។ នៅពេលបញ្ចប់ឆ្នាំសិក្សា យើងអាចក្លាយខ្លួនទៅជាគ្រូបង្រៀននៅតាមវិទ្យាល័យ។ បន្ទាប់មកខ្ញុំចាប់បានប៊ីស្តី ធ្វើការនៅក្នុងវិទ្យាល័យមួយឯក្រុងតាខ្មៅ។ រៀនរាល់ល្ងាចខ្ញុំត្រឡប់មកស្នាក់នៅទីក្រុងភ្នំពេញជាមួយក្រុមគ្រូសារវិញ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧១ មានការប្រយុទ្ធគ្នាហើយនៅជុំវិញទីក្រុងភ្នំពេញ។ ខ្ញុំទទួលបានប្រាក់ខែ ៧៥០០រៀល ក្នុងនោះរួមបញ្ចូលទាំងថ្លៃស្នាក់នៅផងដែរ។ ខ្ញុំធ្វើការ ១៨ ម៉ោងក្នុងមួយសប្តាហ៍។ ពេលចាប់ផ្តើមនៃសង្គ្រាមប្រាក់ ១ ដុល្លា មានតំលៃស្មើនឹង ៥០ រៀល។

សាលានានាបានបិទទ្វារជាប្រហែល ក្រោមដំណើររុលទៅមុខនៃកងទ័ពខ្មែរក្រហម។ រាល់កន្លែងរដ្ឋបាលនីមួយៗ ត្រូវមានការស្វ័យការពារ។ គេបានឱ្យកាំភ្លើងមកពួកយើង និងសិស្សដែលត្រូវមកយាមសាលា។ យើងបានឆ្លងកាត់គ្រាមួយដ៏សែនលំបាក។ នៅពេលថ្ងៃយើងបង្រៀននៅពេលយប់យើងយាមកាម។ ពួកខ្មែរក្រហមវាយប្រហារយើងជារៀងៗ ដោយពួកគេគិតថា យើងជាទំណើងយស្រួលលេច។ សាលារៀនក៏បានទទួលរងដោយគ្រាប់ឆ្ពោះ ដែលបាញ់ដោយពួកខ្មែរក្រហមផងដែរ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៣ ខ្ញុំត្រូវបានចាត់តាំងឱ្យធ្វើ

ផែនទីស្រង់ពី សៀវភៅភូមិវិទ្យា ឆ្នាំ១៩៨៣-១៩៨៦

ការនៅភ្នំពេញ។ មនុស្សម្នាក់បានស្រុកចូលមកទីក្រុងភ្នំពេញ ដោយសារដំណើររុលមករបស់កងទ័ពខ្មែរក្រហមទៀត។ មានក្រូចនិងសិស្សានុសិស្សជាច្រើនក៏បានមកដល់ផងដែរ ដែលធ្វើឱ្យមានការខ្វះខាតអគ្គិសនី។ ដូចនេះ យើងក៏បានចាប់ផ្តើមយកទំលាប់រៀនផ្លាស់ប្តូរវេន ២ ដង ក្នុងមួយថ្ងៃ។

ប្រជាជនតែងតែប្រាថ្នាឱ្យសង្គ្រាម និងរដ្ឋាភិបាលពុករលួយរបស់លោក លន់ នល់ ផុតរលត់។ ពួកគេសង្ឃឹមថា ប្រទេសជាតិនឹងទទួលបានសន្តិភាពសាជាថ្មី។ ចំពោះពួកយើង ពួកខ្មែរក្រហមក៏ជាខ្មែរដែរ និងមានទំនងគោរពសិទ្ធិមនុស្សយ៉ាងពិតប្រាកដ។ យើងគិតថា ដោយមានសម្តេចសីហនុជាប្រមុខដឹកនាំ អ្វីៗនឹងមាន

ដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍ឡើងវិញ។ ព័ត៌មាននានាដែលយើងទទួល គឺបានមកពីជនភៀសខ្លួន ឬអ្នកដែលឆ្លងកាត់ទៅមកដើម្បីធ្វើជំនួញជួញដូរល្អចលាក់ រវាងទីក្រុងនិងតំបន់គ្រប់គ្រងដោយពួកខ្មែរក្រហម នៅក្រោមការមើលឃើញថា ជាអ្នកស៊ុមគ្រលុំជាមួយពួកខ្មែរក្រហម។ យើងព្រមព្រៀងភាពសាលារៀនយោររបស់ពួកខ្មែរក្រហមដែរ។ ប៉ុន្តែ យើងមានការសង្ស័យ។ តើនេះជាការពិតដែរឬទេ? យប់មួយ យើងបានឮគេនិយាយថា មានការទំលាក់អាវុធចុះចាញ់ ក្រោយពីមានការចរចារួចហើយ។ ១ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី ១៧ មេសា ១៩៧៥ ប្រជាជនទីក្រុងភ្នំពេញ បានចុះទៅលើដងរិទ្ធិ ដើម្បីទទួលពួកខ្មែរក្រហម ដោយ

អ្នកដែលមិនចេះស្នេហា៖”

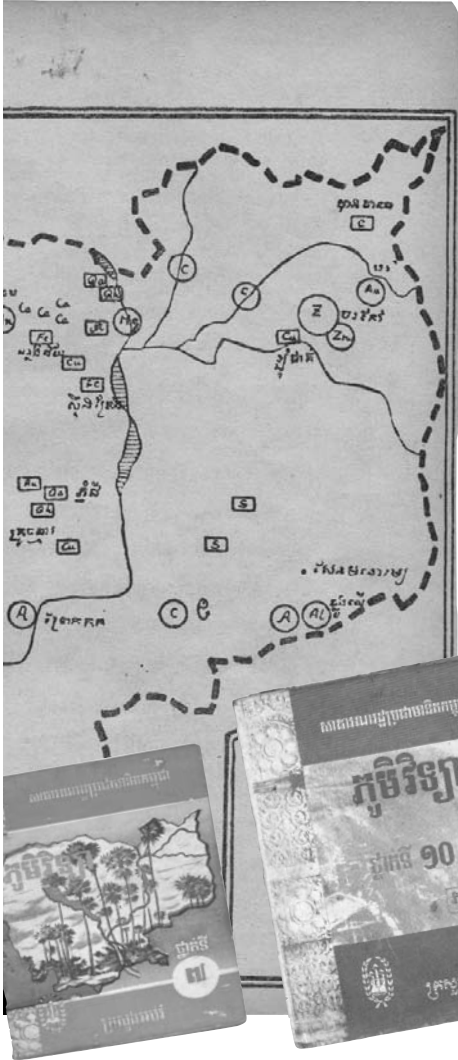

Photo D.R.

មុនឆ្នាំ ១៩៧៥ ជាពេលវេលាគ្មានក្តីពារម្តង!

ហើយវាលស្រែគឺ ជាសៀវភៅ។ ក្រោយរបបខ្មែរក្រហម ប្រហែលជាខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៧៩ ខ្ញុំបានត្រឡប់មកកាន់ទីក្រុង ភ្នំពេញវិញ។ ពួកគេបានបំផ្លាញនិងទុកចោល ឱ្យគុំក្តិនអសោច៍នូវសាលារៀន ដោយប្រែក្លាយ សាលារៀនទៅជាទ្រុងត្រួក តុក ប្លុកឆ្នែងផលិត ដី។ អគារនានាមាននៅសល់តិចតួចណាស់។ ហើយគ្រូបង្រៀនមួយចំនួនដែលរស់រានមាន ជីវិតរស់នៅរំពាត់រំពាយ។ គ្រូបង្រៀនជាច្រើន ត្រូវបានគេសម្លាប់។ ខ្លះទៀតត្រូវបានគេនិរ- ទេសខ្លួន។ គេត្រូវតែស្តារនិងកសាងប្រទេស ជាតិ ដោយចេញដំនើរពីលេខសូន្យឡើងវិញ។ ខ្ញុំបានចូលធ្វើការនៅមជ្ឈមណ្ឌលរៀបចំកម្មវិធី និងសៀវភៅសិក្សា។ បំណងសំខាន់ៗ ១ របស់ យើង គឺកោះហៅឱ្យវិលត្រឡប់មកវិញ នូវអ្នក ដែលចេះអាននិងសរសេរ ដើម្បីទាំងអស់គ្នា រដ្ឋា ភិបាលជនជាតិវៀតណាម និងអ្នករស់រានមាន ជីវិត។ យើងត្រូវតែបើកឱ្យដំនើរការនូវសាលា រៀនឡើងវិញ។ ការលុបបំបាត់អនក្ខរភាពនៃ មនុស្សធំ គឺជាអាទិភាពមួយក្នុងចំណោម អាទិ ភាពទាំងឡាយរបស់យើង។ កម្មវិធីសិក្សាត្រូវ បានរៀបចំឡើងដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃកម្ម វិធីកុម្មុយនិស្ត។ មានការពិភាក្សាគ្នាជាមួយ នឹងអ្នកជំនាញការ វៀត ណាម លើការប្រៀប ធៀបអត្ថន័យរបស់កម្មវិធី។

ឧទាហរណ៍ ក្នុងមុខវិជ្ជាភូមិវិទ្យា និងប្រវត្តិ វិទ្យាមានការតវ៉ាគ្នា។ ដូចនេះ ប្រវត្តិសាស្ត្រមិន ត្រូវបានគេបង្រៀនទេ។ គេរឹករាយបង្រៀន អំពីសីលធម៌នយោបាយ។ ពេលនោះ គ្មាន ពេលវេលាដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀនទេ អ្នកស្ម័គ្រចិត្តចាប់ផ្តើមការងារភ្លាមដោយដូរ យកអង្ករ។ ពួកគេទទួលយកនូវការបណ្តុះ បណ្តាលគរុកោសល្យនៅពេលវិស្សមកាល។ បន្តិចម្តងៗ យើងបានទទួលជោគជ័យលើការ បណ្តុះបណ្តាលពួកគាត់ មុននឹងពួកគាត់ចូល បង្រៀន។ មុនដំបូងគ្មានសាលារៀនគ្រប់គ្រាន់ ទេ។ គេត្រូវបង្រៀននៅក្រោមផ្ទះ ឬនៅក្រោម ម្លប់ឈើ។ សំរាប់ការខៀន គេយកតុបញ្ជូរ ឡើង ឬទ្វារមួយគឺគ្រប់គ្រាន់។ ចំណែកដីស សរសេរ គេប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ សាលារៀនមាន ដល់ថ្នាក់ទី ៧។ មេរៀនដែលយកពីអត្ថបទ វាយអង្កុលលើលេខត្រូវបានឡើងទៅឱ្យគ្រូ។ ពួក គាត់បង្រៀនដោយគ្មានសៀវភៅឡើយ។ គេ ជ្រើសរើសអ្នកដែលបញ្ចប់សាលាបឋម ដើម្បី បណ្តុះបណ្តាលឱ្យក្លាយទៅជាគ្រូបង្រៀន។ អ្នកដែលបង្រៀននៅមធ្យមសិក្សា ត្រូវមាន កំរិតបញ្ចប់មធ្យមសិក្សាកំរិតមួយ។ សកល វិទ្យាល័យមិនទាន់បើកទ្វារឱ្យដំនើរការនៅ ឡើយទេនាពេលនោះ។

ក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៩ យើងចេញដំនើរលើ គោលការណ៍ដូចតទៅនេះ “អ្នកដែលចេះតិច បង្រៀនអ្នកដែលមិនចេះ ហើយអ្នកដែលចេះ ច្រើនបង្រៀនអ្នកដែលមិនចេះតិច”។

នៅឆ្នាំ ១៩៨៩ កងទ័ពវៀតណាមបានធ្វើមាតុ ភូមិនិវត្តន៍វិលត្រឡប់ទៅកាន់ប្រទេសកំណើត ខ្លួនវិញ។ វិស័យអប់រំក៏បានបើកទំព័រសករាជធិ របស់ខ្លួននៅលើទឹកដីកម្ពុជា។ សូមថ្លែងអំណរគុណលោក ស៊ុន ហេង ម៉ែងយាង!

PR

មតិ អាណាព្យាបាលសិស្ស
ប្រទេសកម្មជាទើបរួចផុតពីភ្លើងសង្គ្រាម។ ប្រជាជនភាគច្រើនមានជីវភាពក្រីក្រតោកយ៉ាក ដែលជាឧបសគ្គយ៉ាងធំ ក្នុងការបញ្ជូនកូនទៅ ឱ្យទៅរៀន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ប្រពៃណីក៏ជា របាំងមួយ ដែលជំរុញឱ្យអាណាព្យាបាលដាក់ កំរិតលើការសិក្សារបស់កូនស្រីដែរ។ ឆ្លើយតប ទៅនឹងបញ្ហាខាងលើនេះ អ័ស្រី សុភិន វិសាល អាយុ ៤២ ឆ្នាំ ជាប្រធានលក់ដូរម្នាក់នៅទីក្រុង ភ្នំពេញបានឆ្លែងថា “ខ្ញុំមានបំណងយ៉ាងមោះ មុត ដើម្បីបញ្ជូនកូនខ្ញុំឱ្យទៅរៀន ទោះបីជាខ្ញុំ មានជីវភាពលំបាកក៏ដោយ។ ខ្ញុំសុខចិត្តធ្វើការ ងារលំបាកៗ ដើម្បីអោយកូនបានរៀនសូត្រ ពីព្រោះការសិក្សា មានសារៈសំខាន់ណាស់ទៅ ថ្ងៃអនាគត”។ អ័ស្រីបានបន្តទៀតថា: “រាល់ ថ្ងៃខ្ញុំត្រូវចំណាយប្រាក់ច្រើន ឱ្យកូនទាំងបីនាក់

របស់ខ្ញុំរៀនគួរផ្សេងៗ ទិញឯកសារសិក្សា និង សំលៀកបំពាក់ជាដើម។ ជានិច្ចកាល ខ្ញុំតែងតែ ព្រួយបារម្ភណាស់ចំពោះកូន នៅពេលពួកគេបញ្ចប់ ការសិក្សានៅមធ្យមសិក្សា និងបន្តទៅមហាវិ- ទ្យាល័យ ពីព្រោះបន្ទុកចំណាយនឹងឡើងខ្ពស់។ ទោះបីជាមានឧបសគ្គយ៉ាងនេះក្តី ខ្ញុំត្រូវតែតស៊ូ ឱ្យកូនរបស់ខ្ញុំ បានបញ្ចប់ការសិក្សាជាស្ថាពរ ហើយខ្ញុំក៏មានក្តីសង្ឃឹមថា កូនរបស់ខ្ញុំទាំងបី នាក់ នឹងមានអនាគតក្តីស្ងាង ដោយមានការ ងារល្អ។ នេះជាបំណងប្រាថ្នា និងក្តីស្រមៃ របស់ខ្ញុំ ក្នុងនាមជាមាតាម្នាក់”។ សរុបមក អាណាព្យាបាលទាំងអស់ គួរតែលើកទឹកចិត្ត និងជំរុញឱ្យកុលបុត្រកុលធីតារបស់ខ្លួន បាន សិក្សារៀនសូត្រគ្រប់ៗគ្នា ពីព្រោះយុវជនគឺជា ទំពាំងស្នងបូស្សី។

រ៉ានី ហៀង

រឿងរ៉ាវជាទំលាប់ទាក់

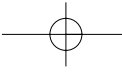
“ស្ថានភាពការអប់រំ នៅកម្ពុជា នាពេលបច្ចុប្បន្ន: ការរៀនសូត្ររបស់សិស្សានុសិស្ស”

រយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំមកនេះ វិស័យអប់រំនៅ ប្រទេសកម្ពុជាបានរីកចម្រើនលើគ្រប់ផ្នែក ជាពិ សេស គឺកម្មវិធីសិក្សាដែលឆ្លើយតបបានទៅ នឹងតំរូវការផ្នែកចំណេះដឹងនៃសិស្សានុសិស្ស។ ដោយទឹកមុខស្រស់ញញឹម ប្អូនស្រី កូយ ដា- ណែត អាយុ ១៦ ឆ្នាំ រៀនថ្នាក់ទី ១២ នៃវិទ្យា ល័យពោធិ៍សាត់ បានរៀនរាប់ប្រាប់អ្នកនាំសារ ថា: “ខ្ញុំសប្បាយចិត្តទៅនឹងការសិក្សា។ រវាង មុខវិជ្ជាទាំងអស់ ខ្ញុំស្រឡាញ់ភាសាអង់គ្លេស ជាងគេ ពីព្រោះដោយបច្ចុប្បន្ននេះ ប្រទេស យើងសំបូរអ្នកទេសចរណ៍ អ្នកវិនិយោគ និង អ្នកការព្រោះវិនិយោគ ដែលភាសាអង់គ្លេស ត្រូវបានគេប្រើដើម្បីទាក់ទងគ្នា”។ ប្អូនស្រីបាន បន្តថា: “បញ្ហាលំបាក គឺខ្ញុំត្រូវចាយលុយច្រើន ដើម្បីរៀនគួរបន្ថែម ទិញមេរៀន និងក្រដាស ថតចម្លងផ្សេងៗនៅពេលប្រលងម្តងៗ”។

ចំណែកប្អូនស្រី កូយ ញ៉ា អាយុ ១៨ ឆ្នាំ រៀន នៅវិទ្យាល័យសន្តប្រុងស្ងួរ នៃព្រះសហគមន៍ កាតូលិកចំការទៀងមានយោបល់ថា: “ការសិក្សា ជាត្រឹមត្រូវខ្ញុំតាំងពីកុមារភាព។ ក្នុងចំណោម មុខវិជ្ជាទាំងអស់នៅសាលា ខ្ញុំពេញចិត្តមុខវិជ្ជា ភាសាអង់គ្លេសជាងគេ ពីព្រោះជាភាសាអន្តរ ជាតិ ដែលអាចឱ្យយើងងាយស្រួលរកការងារ ធ្វើ។ ចំពោះការសិក្សានាពេលបច្ចុប្បន្ន ខ្ញុំមាន ការលំបាកលើថវិកាសំរាប់រៀនគួរ និងទិញឯក សារបន្ថែម។ ម៉ោងសិក្សានៃវិទ្យាល័យ គឺមាន គ្រប់គ្រាន់ ពេលព្រឹកពីម៉ោង ៧ ដល់ ម៉ោង ១១ និងរសៀលពីម៉ោង ១ ដល់ម៉ោង ៥ ។ ចំ ណែកគ្រូ មានទេពកោសល្យនិងបង្រៀនល្អ”។ ប្អូនស្រី សុវណ្ណ ពិសិដ្ឋមន្តី អាយុ ១៧ ឆ្នាំ រៀនថ្នាក់ទី ១២ នៃវិទ្យាល័យទួលទំពូង ក្រុង ភ្នំពេញបាននិយាយថា: “ខ្ញុំចាប់អារម្មណ៍យ៉ាង

ខ្លាំងលើការសិក្សា ពីព្រោះវាអាចធ្វើឱ្យអនាគត ខ្ញុំក្តីស្ងាង។ សំរាប់មុខវិជ្ជាទាំងអស់ ខ្ញុំស្រឡាញ់ គណិតវិទ្យាជាងគេ ពីព្រោះមុខវិជ្ជានេះ អាច ឱ្យខ្ញុំងាយស្រួល ប្រលងយកអាហារូបករណ៍ ទៅសិក្សានៅបរទេសបាន។ ការសិក្សាក្នុងសា លាមិនសូវជាល្អប៉ុន្មានទេ ដូចនេះដើម្បីឱ្យមាន ភាពរីកចម្រើននោះ ខ្ញុំត្រូវរៀនគួរបន្ថែមឱ្យបាន ច្រើនជាពិសេសលើមុខវិជ្ជាគណិតវិទ្យា និងរូប វិទ្យាជាដើម”។ ជាចុងក្រោយ ប្អូនទាំងបីរូបបានសំណូមពរទៅ ក្រសួងអប់រំយុវជននិងកីឡា ពិសេសទៅរាជ រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ឱ្យជួយលើកស្ទួយវិស័យសិក្សា ធិការជាតិ ដោយបង្កើតនូវកម្មវិធីសិក្សាថ្មី ផ្តល់ អាហារូបករណ៍ដល់សិស្សនិស្សិតក្រីក្រឱ្យបាន ច្រើន និងបង្កើនម៉ោងសិក្សាផងដែរ។

រ៉ានី ហៀង

UNICEF/JONH VINK/MAGNUM

ការវាយតម្លៃរបស់សិស្ស លើការអប់រំសព្វថ្ងៃ

យុំសិស្ស ណារី ជាសិស្សឆ្នាំទី ១២ សិក្សានៅសាលា នៃអង្គការដើម្បីភាពញញឹមរបស់កុមារ។ នាងទើបតែប្រលងពាក់ខុបថ្មី។ នាងបានបញ្ចេញទស្សនៈផ្ទាល់ខ្លួនរបស់នាង ចំពោះការប្រឡង និងការអប់រំ នៅប្រទេសយើងសព្វថ្ងៃនេះថា “សិស្សដែលចូលរួមប្រលងភាគច្រើន មិនបានធ្វើ ដោយសមត្ថភាពខ្លួនឯងទេ គឺពួកគេបើកមើលប្រ៊ុយយ៉ុង និងមើលគ្នាទៅវិញទៅមក។ នាងគិតថា បើការប្រលងនៅតែមានភាពធ្ងន់រលុងដូចនេះរាល់ៗឆ្នាំនោះ សិស្សានុសិស្សនឹងពុំខិតខំរៀនឡើយ។ ចំពោះការអប់រំសព្វថ្ងៃ គឺនៅមានការខ្វះខាត និងមានការអន់ថយនៅឡើយ ដោយសារប្រទេសយើងជាប្រទេសក្រីក្រ ខ្វះមណ្ឌលអប់រំ ហើយរដ្ឋាភិបាលមិនបានផ្តល់ប្រាក់ បៀវត្សគ្រប់គ្រាន់ដល់គ្រូបង្រៀនដូចនេះហើយធ្វើឱ្យការអប់រំមានការថយចុះ”។

ជាចុងបញ្ចប់ នាងសូមសំណូមពរ និងផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តខ្លះៗថា: “សូមអោយសិស្សទាំងអស់ខិតខំរៀនសូត្រ ទទួលបានជោគជ័យដោយខ្លួនឯង ទោះបីជាយើងទទួលបានពិន្ទុតិច វិប្រលងធ្លាក់ ក៏យើងបានបង្ហាញពីសមត្ថភាពផ្ទាល់ខ្លួនរបស់យើងហើយដែរ។

ចំណែកយុវសិស្ស វិទ្ធី រៀននៅវិទ្យាល័យព្រះស៊ីសុវត្ថិ ឆ្នាំទី ១២ ក៏បាននិយាយពីការប្រលង និងការអប់រំនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះដែរថា “មានកំរិតទាប ដោយសារតែគ្រូមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការបង្រៀន គឺគ្រាន់តែមកលក់មេរៀនអោយសិស្សរួចត្រលប់ទៅវិញ បើពួកគេចង់ដឹងច្រើនជាងនេះ ទាល់តែទៅរៀនត្រូវ ទើបគ្រូបង្រៀនបានដិតដល់។ ចំណែកការប្រលងនៅមានភាពធ្ងន់រលុង ដោយសិស្សឱ្យលុយគ្រូដើម្បីអាចមើលគ្នា រឺមើលប្រ៊ុយយ៉ុង។ ខ្ញុំមិនបានបញ្ចេញសមត្ថភាពផ្ទាល់ខ្លួនបានពេញលេញទេ ដោយពឹងលើប្រ៊ុយយ៉ុងខ្លះដែរ។

ទងទៅនឹងសាលារៀន

ជីវិតគ្រូបង្រៀនប្រឈមមុខនឹងស្ថានភាពសង្គម

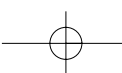
ក្នុងសង្គមខ្មែរសព្វថ្ងៃ គ្រូបង្រៀនហាក់បីដូចជាប្រធានគ្រប់គ្រងដោយសារកំរិតជីវភាពរបស់ពួកគាត់ភាគច្រើនលំបាកតោកយ៉ាក។ តើលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ យើងបានប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាអ្វីខ្លះ? អ្នកគ្រូ អ៊ឹម សិរីផា អាយុ ៣៥ ឆ្នាំ ដែលមានបទពិសោធន៍ក្នុងការបង្រៀន រយៈពេល ២២ ឆ្នាំ នៅសាលាបឋមសិក្សាទួលទំពូង បានមានប្រសាសន៍ថា: “បច្ចុប្បន្ននេះជីវភាពខ្ញុំគឺយ៉ាប់យឺតណាស់ ដោយសារប្រាក់ខែមិនគ្រប់គ្រាន់ គឺប្រមាណជា ១០ ម៉ឺនរៀលប៉ុណ្ណោះ។ ខ្ញុំត្រូវចំណាយប្រាក់ជាច្រើនលើការរៀនសូត្ររបស់កូនទៅ លើទឹកភ្លើង និងអាហារប្រចាំថ្ងៃ”។ អ្នកគ្រូបានបន្ថែមទាំងទឹកមុខស្រពោនថា: “ក្រៅពីការបង្រៀន ខ្ញុំមិនមានមុខរបរផ្សេងទៀត ដើម្បីរកប្រាក់កំរៃបន្ថែមទៀតបាន

ឡើយ។ នៅពេលមានជំងឺ ខ្ញុំមិនមានប្រាក់ដើម្បីព្យាបាលជំងឺឡើយ។ ចំពោះការបើកបង្រៀនគួរបន្ថែម ជួបប្រទះការលំបាកណាស់ ដោយសារតែសិស្សមួយចំនួនធំមិនដឹងរក្រីក្រ មិនមានលទ្ធភាពបង់លុយ”។ ចំពោះគុណភាពនៃការសិក្សានាពេលបច្ចុប្បន្នវិញ អ្នកគ្រូបានចាប់អារម្មណ៍ថា: “ជាទូទៅ ខ្ញុំសង្កេតឃើញថា សិស្សភាគច្រើនរៀនពូកែ មានប្រមាណ ៧៥%។ នេះដោយសារតែមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងបណ្តាអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលនានា ដូចជាអង្គការវេតបាណា ដែលបានផ្តល់ឯកសារល្អៗ និងជួយបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្រៀនជាច្រើនរក្ខត្រឡប់ទៅ”។

ជាចុងក្រោយ អ្នកគ្រូបានសំណូមពរដល់រដ្ឋាភិបាល មេត្តាគិតគូរដល់គ្រូបង្រៀនផង។

រ៉ានី ហៀង

ក.គន្ធា

អំពើហិង្សាប្រចាំថ្ងៃនៅសាលារៀន

ការ គំរាមយកប្រាក់ ការលួច បាត់វត្ថុតម្រូវ បង្កប់ ហាក់ដូចជាជាការធម្មតា ដោយសារតែការត្រួតពិនិត្យយ៉ាងសកម្មរបស់គ្រូបង្រៀន និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។ ដំណោះស្រាយនៃអំពើអសកម្មទាំងនេះ បានប៉ះទង្គិចយ៉ាងយូរទៅនឹងផលប្រយោជន៍សង្គម របស់ជនកំណាចយោឃៅ ក្មេងៗទាំងនេះដែលអាចជាកូនរបស់អ្នកមានបណ្តាសក្តិ ដែលតែងមានមនោសញ្ចេតនាអធ្យាស្រ័យទោស និងក្មេងដែលយប់រៀននិងត្រូវកាត់ផ្តាច់ចេញពីសង្គម។ នៅឆ្នាំ ២០០០ សាលាក្រុមភ្នំពេញបានសំរេចចិត្ត ពង្រឹងកិច្ច

សហប្រតិបត្តិការនៅក្នុងវិទ្យាល័យនានា រវាងប៉ូលីសនិងមន្ត្រីអប់រំ។ ៤ ឆ្នាំក្រោយមក បទល្មើសហាក់ដូចជាបានថយចុះ។ លោក ពៅពិដោរ ដែលជាអនុប្រធានប៉ូស្តិ៍ សង្កាត់ទួលស្វាយព្រៃ ២ និយាយអំពីការឃាត់ខ្លួន ១២ ករណីរវាងពីដំណាច់ឆ្នាំ ២០០៣ ដល់ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៤ សំរាប់វិទ្យាល័យតែមួយក្នុងសង្កាត់។ គាត់បញ្ជាក់ទៀតថា៖ “ប៉ូស្តិ៍ ចាប់ពីឆ្នាំ ២០០២ បទល្មើសនៅសាលារៀន បានធ្លាក់ចុះអស់៨០% ហើយប៉ូលីស ២ នាក់ កំពុងតែឃ្នាំមើល”។ ប៉ូលីសសន្តិដ្ឋានដូចនាយកជាច្រើននៃគ្រឹះស្ថាន

នានាថា “ត្រៀមញៀន គឺជាមូលហេតុមួយក្នុងចំណោមមូលហេតុសំខាន់ៗនៃអំពើហិង្សា”។ ទណ្ឌកម្មដូចជាការបណ្តេញចេញពីសាលា មិនអាចដោះស្រាយបញ្ហាបានទាំងអស់នោះទេ។ សិស្សម្នាក់នៃវិទ្យាល័យបាក់ទូក បានរៀបរាប់ថា៖ “សិស្សសាលាដែលគេបណ្តេញចេញ ត្រឡប់មកវិញទារលុយពីពួកយើង។ ប្រសិនបើយើងបដិសេដ ពួកគេវាយយើង”។ ប្អូននិយាយបែបនេះ ប៉ូស្តិ៍ ក៏បានទទួលស្គាល់ថា មានការថយចុះនូវបាត់វត្ថុតម្រូវនេះផងដែរ។ អ្នកបង្កបញ្ហាខ្លះគឺជាសិស្សដែលកំពុងរៀនតែម្តង។ ឧទាហរណ៍ វិចិត្រ អាយុ ២១ ឆ្នាំ ដែលគំរាមទារលុយពីមិត្តភក្តិរបស់ខ្លួន ដើម្បីយកទៅផឹកស៊ី បន្ទាប់ពីម៉ោងរៀន។ លោកនាយកសាលាខាត ដា រថនា បានរៀបរាប់ឱ្យដឹងថា៖ “កាលពីខែធ្នូ វាបានវាយឥតលើសិស្សម្នាក់ដែលបដិសេដមិនឱ្យលុយ។ ប៉ូលីសម្នាក់បានទៅផ្ទះវា ឪពុកវាដែលជាអតីតយោធិនម្នាក់ នឹងគេដែរនោះ បានសារភាពថា គាត់លែងមានអំណាចលើកូនរបស់គាត់ទៀតហើយ”។

អំពើពុករលួយនៅសាលា

ចាប់តាំងពីឆមាសទី ១ នៅឆ្នាំក្រី ១២ ការស្រាវកស្រាវធ្វើឱ្យគ្រប់យ៉ាង ដើម្បីទទួលបាននូវសញ្ញាបត្របាក់ខុបចាប់ផ្តើម។ គ្រូមួយចំនួនទាមទារប្រាក់ពី ២០ ទៅ ៥០ ដុល្លារ លើសប្រាក់របស់ខ្លួន ដោយសន្យាផ្តល់ពិន្ទុល្អ។ ការប្រលងជាប់បាក់ខុបពីងង្គែកទៅលើ ៨០% នៃពិន្ទុពេលប្រលង និង ២០% ទៀតជាលទ្ធផលដែលបានមកពីការសិក្សាប្រចាំឆ្នាំ។ យុវសិស្សនារីម្នាក់នៃវិទ្យាល័យបាក់ទូករៀបរាប់ប្រាប់ថា៖ “ពីដំបូងខ្ញុំមានការងឿងឆ្ងល់យ៉ាងខ្លាំងថា សិស្សដែលអវត្តមានជារៀងៗ នៅតែទទួលបានពិន្ទុល្អ។ ឥឡូវខ្ញុំដូចគ្នា ខ្ញុំត្រូវបានប្រាក់ ២០ ដុល្លារ ដើម្បី

សីលធម៌ ធ្វើឱ្យបុគ្គល មានសុភមង្គល

បណ្ឌិត ឡៅ ម៉ុងហៃ
(មជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍សង្គម)

ទទួលបានពិន្ទុល្អ។ សិស្សនៃវិទ្យាល័យព្រះសីសុវត្ថិម្នាក់ បានកត់សំគាល់ឃើញថា ភាគច្រើននៃមិត្តភក្តិរបស់ខ្លួន ដែលជាកូនអ្នកមាន មានវត្តមានភាគច្រើនតែនៅថ្ងៃប្រលងតែប៉ុណ្ណោះ។ “រឿងហ្នឹង មិនធ្វើឱ្យខ្ញុំទាស់មិត្តអ្វីទាំងអស់។ អំពើពុករលួយមានមែន។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំនៅតែជឿជាក់ថា ចំណេះដឹងមានតំលៃជាងប្រាក់កាក់ជាងរាប។ ខ្ញុំខ្សែលើយ ខ្ញុំនឹងឈានទៅទទួលបានលទ្ធផលល្អ។” លោកគ្រូមួយចំនួនក៏បានគូសបញ្ជាក់ក្នុងអត្ថន័យដូចគ្នាផងដែរ។ លោកគ្រូម្នាក់ដែលបង្រៀនមុខវិជ្ជាគីមី នៅទីក្រុងភ្នំពេញបានពន្យល់ថា: “ខ្ញុំខិតខំជាងរាប ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់សិស្សរបស់ខ្ញុំខិតខំរៀន និងកុំគិតចង់បានសញ្ញាបត្រដោយងាយស្រួល ឬដោយសារតែប្រាក់នោះ។”

នៅថ្ងៃប្រលង ឧត្តមបានត្អូញត្អែរ។ ឯកសារសំរាប់លបមើលគេប្រមូលយកអស់ នៅពេលគេមកដល់ក្នុងថ្នាក់។ “ខ្ញុំបានចំណាយលុយ ៥០០០ រៀលទៅអនុវត្ត ប៉ុន្តែ ពួកគាត់នៅតែប្រមូលប្រើយយុំ យកទាំងអស់។” ពីចំមុខវិទ្យាល័យ បឹងត្របែក ស្រ្តីឈរម្នាក់បានជេរប្រមាថប៉ូលីស និងអនុវត្ត ដែលហ៊ានចាប់យកប្រើយយុំរបស់កូនស្រីគាត់។ គាត់បាននិយាយថា “ខ្ញុំបានចំណាយអស់ ២០ ពាន់ ដើម្បីឱ្យកូនស្រីរបស់ខ្ញុំអាចលូតមើលឯកសារ ដោយសេរី ប៉ុន្តែ វាគ្មានបានប្រយោជន៍អ្វីទាល់តែសោះ។” នៅពេលចេញពីប្រលងបាក់ខុប សិស្សខ្លះនិយាយថា នៅក្នុងថ្នាក់របស់ពួកគេ អនុវត្តបានស្នើសុំលុយ ១០០ ដុល្លារ ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចធ្វើអ្វីៗតាមចិត្ត ដូចជាលបមើល ពិភាក្សាគ្នា ហើយអនុវត្តជួយធ្វើជាអ្នកឃ្នាំមើលអ្នកត្រួតពិនិត្យ និងអ្នកទទួលខុសត្រូវមណ្ឌលប្រលង នៅពេលដែលពួកគេធ្វើដំណើរដើរមកជិត។

ដកស្រង់ពី កំបូដ សំរ

អ្នកនាំសារ: តើតម្លៃអ្វីខ្លះដែលក្មេងៗបានទទួលបន្ថែមពីការអប់រំក្នុងសាលារៀន?

លោកបណ្ឌិត: តាមបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ខ្ញុំ ការអប់រំក្នុងគ្រួសារអាណាព្យាបាលគួរតែប្រយោជន៍ពាក្យសម្តី កុំប្រទុចបង្កាក់ក្មេងដូចជាថា: “កុំចេះជាអញ” សូមរៀននិយាយប្រាប់យើងវិញ។ ក្មេងជាមនុស្សទន់ខ្សោយ ឆាប់ខ្លាច គួរកុំបន្លាចវាបន្ថែម ដូចជាពេលវាយ យើងមិនរកមូលហេតុថា យំដោយសារខ្លាចវីដេដោយសារឈឺ ជួនកាលបែរជាវាយវាទៀត។ នេះការអប់រំក្នុងគ្រួសារឃើញថា យើងគិតមិនដល់ អាងតែក្មេងមិនចេះគុំ យើងចេះតែទាឱ្យវាទៅ ដល់ពេលវាធំឡើងទៅជាមនុស្សឆាប់អែវឆាប់។ ដូច្នេះ ក្នុងគ្រួសារយើងត្រូវយល់ថា ឥឡូវមានការពិបាកអប់រំខាងសីលធម៌ មិនដូចពីមុនទេ។ ពីដើមខ្ញុំរៀនបាន ច្រើនអំពីសីលធម៌។

អ្នកនាំសារ: តើធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីអាចប្រកាន់ខ្ជាប់នូវសីលធម៌ល្អបាន?

លោកបណ្ឌិត: សីលធម៌! ខ្ញុំចែកសាលារៀនមានដូចជា នៅផ្ទះ សាលារៀន និងកន្លែងធ្វើការ។ ខ្ញុំលើកបញ្ហាសង្គមមួយ។ ភ្នាក់ងារនគរបាលមានការអប់រំពិសេសទទួលខុសត្រូវសណ្តាប់ធ្នាប់ អាចជាគំរូល្អ វិញ្ញាបនបត្រ។ យុវជនឃើញនគរបាលចាប់អ្នកដែលចេញខុសកន្លែង ប៉ុន្តែមិនចាប់អ្នកដែលមិនគោរព ភ្លើងក្រហម វីអ្នកដែលជិះបញ្ជាស់ ធ្វើដូចនេះ អ្នកដទៃឃើញយល់ថា នគរបាលឥតចាប់ផង យើងទៅវិលវល់ធ្វើអី។ ដូចនេះបើអ្នកច្បាប់ត្រូវធ្វើឱ្យ គេគោរពច្បាប់។ យើងធ្វើឱ្យវាហ្មត់ប្រទៅ ក្មេងវាឃើញថា ម្នាក់នេះធ្វើល្អ វានឹងយកធ្វើជាគំរូតាម។

អ្នកនាំសារ: តើគេអាចរកឃើញតំលៃនៃសីលធម៌នៅក្នុងការងារដែរឬទេ?

លោកបណ្ឌិត: ប្រាកដណាស់! កាលខ្ញុំនៅជាយុវជនទើបនឹងចេញធ្វើការ។ យើងសន្តត់ថា ជួយធ្វើការ ប៉ុន្តែ យើងធ្វើទៅមិនរួច ដោយសារតែបរិស្ថាន នៅក្នុងការិយាល័យ។ ចាស់ៗខ្លះគេស៊ីលុយ។ អីមីង បើយើងមិនស៊ីលុយ គឺនៅជាមួយគេមិនចុះ។ ដូចនេះ ស៊ីលុយ បន្តលុយពន្ធ បន្តចាយលុយរបស់អ្នក ដល់អីមីងខ្ញុំក៏សារភាព ជួនកាលចំណាយនឹងមិនត្រូវខ្លះទេ តែយើងធ្វើដើម្បី អោយវាត្រូវខ្លះ។

អ្នកនាំសារ: តើការធ្វើជាគំរូមានសារៈសំខាន់យ៉ាងណា?

លោកបណ្ឌិត: យើងត្រូវមានឧត្តមគតិជាគោល។ ក្មេងៗចង់បានគំរូពីយើង។ អ្នកខ្លះយកកិច្ចការជាគំរូរបស់ខ្លួន។ ដូច្នេះ ឪពុកម្តាយគឺជាគំរូ ជាគ្រូរបស់កូនដែរ។ គ្រូត្រូវមានទំនាក់ទំនងស្នាលសិស្សរបស់ខ្លួន។ បញ្ហាសព្វថ្ងៃ គឺក្នុងថ្នាក់មានសិស្សច្រើនពេក យើងស្គាល់មិនអស់ទេ។ ដោយសារប្រាក់ខែតិច ត្រូវរកលុយបន្ថែម មានបង្ខំក្មេងឱ្យរៀនគួរបន្ថែម និងលក់ឯកសារផ្សេងៗយកថ្លៃ។

Photo P.Rafaud

“គឺអ្នកជាអ្នកដោះស្រាយបញ្ហានេះ!”

អ្នកនាំសារ: តើបងស្រីមកបង្រៀននៅសកលវិទ្យាល័យនេះរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំហើយ? និងមានបទពិសោធន៍យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ?

បងស្រីល្វីស: ខ្ញុំបង្រៀននៅទីនេះអស់រយៈពេល ១៣ ឆ្នាំហើយ។ បទពិសោធន៍ដែលខ្ញុំមានជាមួយនិស្សិតឃើញថា ការអប់រំមិនទាន់ល្អនៅឡើយទេ។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំអាចនិយាយបានថា និស្សិតមានការរីកចម្រើនច្រើន ជាងបណ្តាឆ្នាំ ១៩៧៩-១៩៨៥។ ពេលនោះ គឺគ្មានឯកសារអ្វីទាំងអស់សំរាប់និស្សិត ពីព្រោះប្រទេសយើងទើបរួចផុតពីរបបប៉ុលពត។ ឥឡូវនេះ ដោយសារមានកិច្ចសហការពីរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសផ្សេងៗដូចជា អាមេរិក បារាំង អូស្ត្រាលី អឺរ៉ុប ជាដើម នៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបានធ្វើអោយមានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំង នៅតាមមហាវិទ្យាល័យមួយចំនួន។ កម្មវិធីភាសាអង់គ្លេសបច្ចុប្បន្នមានគុណភាពល្អ ដោយនិស្សិតទាំងអស់បានសិក្សា ៦ ឆមាស រឺសម្រាប់ឆ្នាំទី ១ ទី ២ និងទី ៣។ យើងមានកម្មវិធី ៧ ប៉ុន្តែយើងមានសាស្ត្រាចារ្យតែ ៣០ នាក់ ដែលក្នុងនោះមានពាក់កណ្តាលជាខ្មែរ។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ កំរិតបណ្ឌិតរបស់និស្សិតត្រូវបានធ្វើឱ្យល្អប្រសើរ។

តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនទាន់ដល់កំរិតអស្ចារ្យដែរ ពីព្រោះវាជាកំហុសរបស់សង្គមប្រវត្តិសាស្ត្រ។

អ្នកនាំសារ: តើចំណុចល្អនិងចំណុចខ្វះខាតនៅក្នុងប្រព័ន្ធអប់រំសព្វថ្ងៃនេះមានអ្វីខ្លះ?

បងស្រីល្វីស: ចំណុចល្អគឺមានគ្រូរដ្ឋ និងគ្រូដែលបង្រៀននៅតាមមហាវិទ្យាល័យឯកជនមួយចំនួនមានការស្រាវជ្រាវច្រើន។ ប៉ុន្តែក៏មានគ្រូមួយចំនួន មិនសូវមានការចាប់អារម្មណ៍ចំពោះការបង្រៀន ដោយសារប្រាក់បៀវត្សតិច ហើយពួកគេធ្វើការនៅខាងក្រៅ។ ដូច្នេះ គ្មានពេលវេលាដើម្បីរៀបចំការត្រៀមបង្រៀនឱ្យបានត្រឹមត្រូវទេ។ បើនៅតាមជនបទ ទាំងគ្រូទាំងសិស្ស គឺក្រអូងក្រាម។

ដូច្នេះ តើយើងធ្វើយ៉ាងដូចម្តេចទៅ? មានគ្រូ

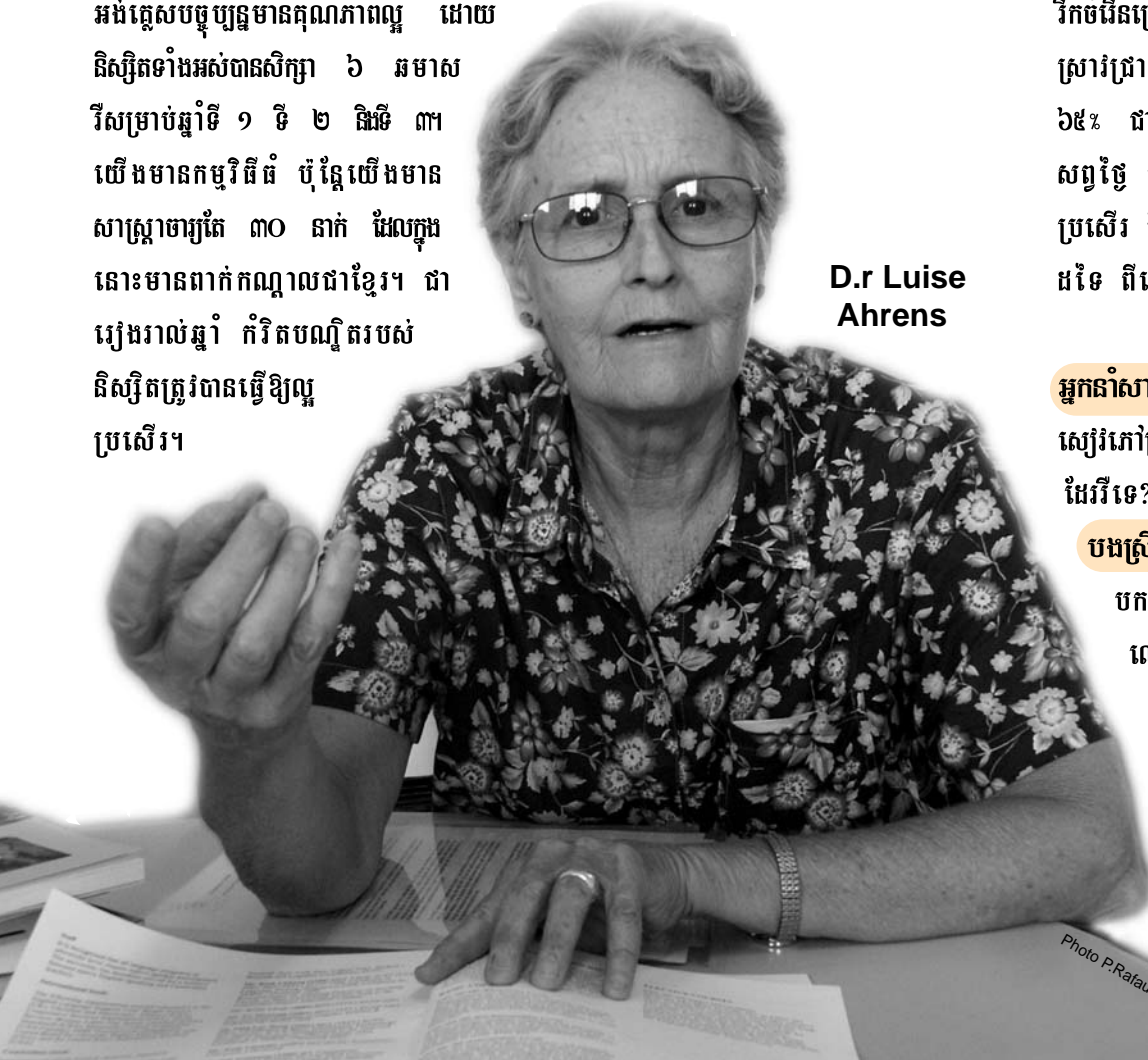
ខ្មែរតិចតួច បានបញ្ចប់ថ្នាក់អនុបណ្ឌិតពីបរទេស ហើយត្រឡប់មកបង្រៀននៅប្រទេសខ្មែរ ប៉ុន្តែបានរយៈពេលខ្លី ហើយគេក៏ចាកចេញទៅវិញដោយរដ្ឋាភិបាលឱ្យប្រាក់បៀវត្សតិច។ លើសពីនេះ នៅមានវិបត្តិមួយទៀត គឺថានិស្សិតខ្មែរប្រហែល ៥០ ពាន់នាក់បានកំពុងរៀនសកលវិទ្យាល័យផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ដោយពួកគេស្រមៃថា នឹងរកការងារធ្វើបានស្រួល។ ប៉ុន្តែធាតុពិតក្នុងមួយឆ្នាំៗចំពោះផ្នែកនេះ និស្សិតអាចរកការងារបានធ្វើ មានចំនួនតែ ២០០ នាក់ប៉ុណ្ណោះ។

អ្នកនាំសារ: តើសកម្មភាពរបស់និស្សិតនៅទីនេះវិញយ៉ាងដូចម្តេចដែរ បើប្រៀបធៀបនឹងនៅបរទេស?

បងស្រីល្វីស: ចំពោះនិស្សិតនៅទីនេះមានភាពរីកចម្រើនច្រើន ជាពិសេសផ្នែកភាសា និងការស្រាវជ្រាវតាមបណ្តាលយ័ ដែលក្នុងនោះមាន ៦៥% ជាសៀវភៅភាសាអង់គ្លេសល្អៗ។ និស្សិតសព្វថ្ងៃ ការសិក្សារបស់ពួកគេ ពិតជាបានល្អប្រសើរ តែពិបាកប្រៀបធៀបទៅនឹងប្រទេសដទៃ ពីព្រោះយើងកំពុងធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍។

អ្នកនាំសារ: តើបងស្រីយល់ថា នៅទីនេះមានសៀវភៅគ្រប់គ្រាន់សំរាប់និស្សិតក្នុងការសិក្សារដែររឺទេ?

បងស្រីល្វីស: មានសៀវភៅមួយចំនួនបានបកប្រែជាភាសាខ្មែររួចហើយ ដូចជាលោកចូជាចារ្យអាស៊ី បានធ្វើសៀវភៅមេរៀនប្រហែល ៦០ ក្បាលជាមួយគ្រូខ្មែរ។ ប៉ុន្តែ នៅមានមហាវិទ្យាល័យខ្លះ នៅមានការខ្វះខាតដូចជាផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រដែលពុំទាន់មានសាស្ត្រាចារ្យថ្នាក់ បណ្ឌិត

Dr Luise Ahrens

Photo P.Rafaud

Photo D.R

ការសិក្សាមិនទាន់ មានលក្ខណៈស្តង់ដារ

តាមសំដីលោក Rene Ayala (Master Program Coordinator) មកពីប្រទេសប៊ូលីវៀ បាននិយាយថា “ចំពោះការសិក្សានៅប្រទេសកម្ពុជា គឺមិនទាន់មានលក្ខណៈ

ទទួលខុសត្រូវនៅឡើយ។ ខ្ញុំមិនសូវយល់ស្រប ជាមួយរដ្ឋាភិបាលដែរ ដែលឱ្យគេធ្វើការបកប្រែ សៀវភៅ ដោយយោងទៅតាមបទពិសោធន៍ ក្នុងការបង្រៀន រឺដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅ នេះចេញពីសៀវភៅនោះ ដើម្បីសរសេរជា សៀវភៅថ្មី។ ម្យ៉ាងវិញទៀតសព្វថ្ងៃនេះ មូល និធិអេស៊ីស៊ីដា បានបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលព័ត៌មាន សហគមន៍នៅតាមបណ្តាខេត្តនីមួយៗ ដែល អាចឱ្យនិស្សិតមានឱកាសអាន និងរៀនបាន ទោះជាមិនសូវច្រើនក្តី ប៉ុន្តែ វាក៏ជាការចាប់ ផ្តើមដែរ។ បើនិយាយអំពីសិក្សាធិការនោះ គួរតែភ្ជាប់វាទៅនឹងសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ផងដែរ។ ហើយបើគិតអំពីការអប់រំសិក្សា គួរតែគិតថា ការអប់រំសិក្សាពិធី និងសំរាប់អ្វី? យើងគួរតែ អប់រំមនុស្សឱ្យចេះអាន យល់អំពីបញ្ហាផ្សេងៗ ក្នុងជីវិត និងអំពីដំណើរវិវឌ្ឍន៍នៃប្រវត្តិសាស្ត្រ ជាតិ និងពិភពលោក ដើម្បីឱ្យគេមានបទពិ សោធន៍ក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសរបស់ខ្លួន។

អ្នកនាំសារ: ដូច្នោះ តើយើងធ្វើយ៉ាងដូចម្តេច ទើបអាចដោះស្រាយបញ្ហានេះបាន?

បងស្រីល្ងីស: គឺអ្នកជាអ្នកដោះស្រាយបញ្ហា ចេះ! ពីព្រោះអ្នកជាយុវជន និងជានិស្សិតរបស់ ប្រទេសជាតិ ហើយដែលត្រូវបង្កើនសមត្ថភាព ខ្លួន ដោយចាប់ផ្តើមនិយមសេរី និងធ្វើវិវេក ដែលទាក់ទិននឹងបញ្ហានេះ។ អ្នកត្រូវសាកល្បង គិតថា តើត្រូវធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រទេស កម្ពុជា។ បញ្ហានេះ អ្នករាល់គ្នាត្រូវតែនិយាយ មិនមែនជនបរទេសឡើយ។ ខ្ញុំអាចធ្វើអ្វីបានតែ បន្តិចបន្តួច។ ខ្ញុំអាចជួយត្រួតពិនិត្យថា តើអង្គការ ក្រៅរដ្ឋាភិបាលយកប្រាក់ទៅធ្វើអ្វីខ្លះ ក្នុងវិស័យ អប់រំសិក្សា។ ប៉ុន្តែ ខ្ញុំមិនអាចនិយាយឱ្យដូចជន កម្ពុជាបានឡើយ។

ក.ធារី

Photo D.R

ការអប់រំនៅក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ

លោកបណ្ឌិត Bruno Multoni មកពីសាកលវិទ្យាល័យ Trieste ផ្នែកសង្គមវិទ្យានៃប្រទេសអ៊ីតាលី បច្ចុប្បន្ននេះ គាត់ជាសាស្ត្រាចារ្យនៅសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ ផ្នែក

សង្គមវិទ្យានិងនរវិទ្យា។ លោកបានមានប្រសាសន៍ថា “ការអប់រំនៅក្នុងប្រទេស កម្ពុជាបច្ចុប្បន្នមានលក្ខណៈល្អប្រសើរ និងកំពុងអភិវឌ្ឍយ៉ាងខ្លាំង ដោយនិស្សិត ភាគច្រើនបាននឹងកំពុងបន្តការសិក្សានៅបរទេស។ ម្យ៉ាងទៀត ទៅថ្ងៃក្រោយ ដែលបង្រៀននៅមហាវិទ្យាល័យ យ៉ាងហោចណាស់ក៏មានកំរិតត្រឹមថ្នាក់អនុបណ្ឌិត ដែរ”។ ប៉ុន្តែ គាត់ក៏បានផ្តោតអារម្មណ៍ទៅលើនិស្សិតមួយចំនួន ដែលពួកគេមិនទាន់ ចេះពីវិធីសាស្ត្រនៃការអានសៀវភៅផងដែរ។

ចំពោះប្រទេសដែលមានការវិកលចរិតលើប្រព័ន្ធអប់រំ ឯកសារផ្សេងៗមានជាភាសា ជាតិរបស់គេផ្ទាល់។ គាត់គិតថា ប្រព័ន្ធអប់រំនឹងវិកលចរិតតាមរយៈសហប្រតិបត្តិការ ជាមួយបរទេស និងការស្រាវជ្រាវឯកសារតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតជាដើម។

ជាមួយបញ្ចប់ គាត់បានមានមតិលើកទឹកចិត្តថា “និស្សិតភាគច្រើនគឺនៅខ្វះភាព ក្លាហានក្នុងការសាកល្បង ដូចជាការប្រលង ប៉ុន្តែបើយើងមិនចាប់ផ្តើមនោះ យើង មិនដឹងថា មានអ្វីកើតឡើងនោះទេ ថ្វីបើយើងធ្វើមិនជាប់ថ្ងៃនេះ យើងអាច នឹង ព្យាយាមម្តងទៀត កុំចោះបង់ចោលនូវការតស៊ូ។ ក.ធារី

ដោយសារគ្រួសារថ្មី ដៃដឹងគឺជាភាសា

កាលមួយនោះ មានក្មេងប្រុសម្នាក់ដែលវិលត្រឡប់មកពីជំរំជនភៀសខ្លួន នៅឆ្នាំ ១៩៩៣ មានបំណងចង់ទៅសាលារៀន។ ប៉ុន្តែ ភ្នែករបស់គេពិការ។ សំណាងល្អ! គេមានអារម្មណ៍ថា នៅតាមដងផ្លូវមានបុរសម្នាក់ ដែលដូចជាមានមន្តអាគម បានសន្យាថា នឹងបំពេញភ្នែករបស់គេ។ ១០ ឆ្នាំក្រោយមក គេក៏បានក្លាយក្លាយខ្លួនទៅជាគ្រូតន្ត្រី។ វណ្ណា បានអះអាងថា: “ខ្ញុំគ្រាន់តែ ជា ក្មេងដែលមានប្រភពចេញពីសាលារៀនដំបូង គេសំរាប់ក្មេងពិការភ្នែកក្នុងប្រទេសប៉ុណ្ណោះ។ ខ្ញុំបានរៀនសូត្រអស់រយៈពេល ៧ ឆ្នាំ។ គឺគួរជាទីចាប់អារម្មណ៍ណាស់ដែលបានសិក្សាដូច ក្មេងដទៃ។”

Photo Krousar Thmey

សកម្មភាពសិក្សា ក្មេងពិការភ្នែក

Corinne Javary អ្នកផ្តល់ព័ត៌មាននៃសមាគមគ្រួសារថ្មី បានគូសបញ្ជាក់ថា: “ពិការភាពក្នុងទឹកនៃពិភពលោកនេះ ត្រូវបានចាត់ទុកជាលទ្ធផលនៃសកម្មភាពមិនល្អ ដែលត្រូវបានគេប្រព្រឹត្តឡើងកាលពីអតីតជំនាន់។” “ឪពុកម្តាយមានការខ្មាសរៀន និងមានទំនោរលាក់កូនរបស់ខ្លួន។ ជារឿយៗ ពួកគេនឹកឃើញថា ក្មេងមានភាពយឺតយ៉ាវខាងសតិបញ្ញា និងមិនដឹងថា ក្មេងទាំងនោះអាចរៀនសូត្រ និងអាចមានសមត្ថភាពខាងការវិភាគនោះទេ។ ដោយសារហេតុនេះ ក្មេងទាំងនោះដូចជាត្រូវបានគេដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែក ឱ្យធ្វើកិច្ចការផ្ទះ ឬក៏ត្រូវបោះបង់ចោលទៀតផង។”

នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៤ មិនមានអ្វីសោះសំរាប់ការអប់រំក្មេងពិការ។ ក្រោមការជំរុញពីលោកនាយក **Benoît Duchateau-Armijon** សមាគមក៏បានសំរេចចិត្តអភិវឌ្ឍកម្មវិធីមួយសំរាប់ការអប់រំក្មេងច្នៃ និងពិការភ្នែក។ ក្រុមការងារមួយត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីផលិតសំភារៈចាំបាច់សំរាប់ការអប់រំជាពិសេសដល់ក្មេងៗ បង្កើតលេខកូដ ប្រែ ខ្មែរ និងសំរេច

សំរួលមកជាភាសាខ្មែរនូវភាសាសញ្ញាអាមេរិកកាំង ដោយហេតុថា មុននឹងបើកឱ្យប្រើប្រាស់សាលារៀន ពិសេសដំបូងសំរាប់ជនពិការភ្នែក នៅច្បារអំពៅកែវទីក្រុងភ្នំពេញ យើងត្រូវមាន ឧបករណ៍គរុកោសល្យសិន។ **Corinne Javary** ពន្យល់ថា: “ក្មេងសិក្សាតាមកម្មវិធីអប់រំជាតិ ពីព្រោះយើងបានបកប្រែវាដោយមានការអនុញ្ញាតពីក្រសួងអប់រំ។ គឺចាប់ពីថ្នាក់ទី ៣ ឡើងសំរាប់អ្នកពិការភ្នែក និងចាប់ពីថ្នាក់ទី ៥ ឡើងសំរាប់អ្នកច្នៃ។ ក្មេងៗត្រូវឱ្យទៅរៀននៅសាលារដ្ឋមួយពេលក្នុងមួយថ្ងៃ។ កន្លះថ្ងៃទៀតនៅអង្គការគ្រួសារថ្មី ពួកគេទទួលនូវវគ្គបណ្តុះបណ្តាលជំនួយ និងការសិក្សាពិសេសសំរាប់ភាពពិការរបស់ពួកគេ តួយ៉ាងតន្ត្រីសំរាប់អ្នកពិការភ្នែក របាំសំរាប់អ្នកច្នៃ និងការរៀនភាសាអង់គ្លេសដោយ មានកម្មវិធីនៃការបញ្ចេញសំលេង ដែលបានសំរេចសំរួល។”

កុមារច្នៃនិងពិការភ្នែកប្រហែលពី ១០០០០ ទៅ ២០០០០ នាក់ មាននៅប្រទេសកម្ពុជា។ ដើម្បីឱ្យកុមារទាំងនេះទៅសាលារៀន ឱ្យបាន

កាន់តែច្រើន អង្គការបានអភិវឌ្ឍយ៉ាងទូលំទូលាយកម្មវិធីនេះតាំងពីឆ្នាំ ២០០១។ “កាលណាយើងអាចប្រមូលផ្តុំកុមារច្នៃ និងពិការភ្នែកបាន ១០ នាក់ នៅក្នុងស្រុកមួយ គេអនុញ្ញាតឱ្យយើងបង្កើត “ថ្នាក់រួមបញ្ចូល” មួយក្នុងសាលារដ្ឋ។ នេះគឺជាថ្នាក់យ៉ាងពិសេសនៅក្នុងសាលារដ្ឋ។ បន្ទាប់មកអាជ្ញាធរប្រគល់ឱ្យយើងនូវអគារមួយ ហើយយើងមានគ្រូម្នាក់ដែលយើងជាអ្នកបណ្តុះបណ្តាលផ្ទាល់។ ចំណែក អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់សំភារៈគរុកោសល្យ។ កម្មវិធីសិក្សានាពេលបច្ចុប្បន្ន អាចធ្វើឱ្យកុមារសំគាល់ផ្លូវដើរបាន។ នេះក៏អាចធ្វើឱ្យឪពុកម្តាយសិស្សមានភាពជិតស្និទ្ធ និងពួកគាត់ថែមទាំងអាចរក្សាបាននូវទំនាក់ទំនងប្រចាំថ្ងៃជាមួយនឹងកុមារ។ អីចឹង ឪពុកម្តាយសិស្ស អាចត្រួតពិនិត្យការសិក្សារបស់កូនគាត់។ ដើម្បីបានជោគជ័យលើកម្មវិធីនេះ ការចូលរួមរបស់រដ្ឋាភិបាល គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ពីព្រោះ “អង្គការមិនចំណាយលុយ ១០០% ទេ។”

រោងពុម្ពអក្សរប្រែនៅកម្ពុជា

អក្សរប្រែជាប្រភេទអក្សរសំរាប់
បង្រៀនជនពិការភ្នែក ដើម្បីចេះអាន
និងសរសេរ។

Photos P.Relaud

១០ ឆ្នាំបន្ទាប់ពីការបង្កើតនូវសាលារៀនដំបូង
អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល គ្រួសារថ្មី គឺជាអង្គការ
តែមួយគត់ ដែលមានសំណើឱ្យមានការអប់រំ
ជាក់លាក់ សំរាប់កុមារពិការភ្នែក និងច្នៃង។
ដោយមានក្តីបង្ហាញ ប្រមូលផ្តុំនូវវាលសកម្ម
ភាពរបស់ខ្លួន លើការអប់រំនៅកំរិតបឋមសិក្សា
និងមុនបឋមសិក្សា អង្គការបានធ្វើកិច្ចសហការ
ជាមួយរដ្ឋាភិបាល និងសមាគមឯកទេសផ្សេងៗ
ក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដើម្បីផ្តល់លទ្ធ
ភាពឱ្យកុមារច្នៃងចំនួន ៦២៣ នាក់ និងពិការ
ភ្នែកចំនួន ១៥៨ នាក់ ព្រមជាមួយនិងសិស្ស
ប្តូរជំនាន់ក្រោយរបស់ពួកគេបានបន្តការរៀន
សូត្រទៅថ្ងៃខាងមុខទៀត។

នៅខែតុលាឆ្នាំ ២០០៤ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹង
បញ្ហាដោយឡែករបស់កុមារច្នៃង អង្គការនឹង
បើកសាលាមធ្យមសិក្សាមួយឱ្យដល់ ពួកគេ។
Corinne Javary អះអាងថា: “ស្វែងរកក្មេង
មានការលំបាកណាស់។ ឪពុកម្តាយតែងតែប្រ
អាំងជំទាស់”។ “ឪពុកម្តាយ ក៏គួរចូលរួម និង
រៀនសាលាសញ្ញាផងដែរ”។ យុវជន វណ្ណា ដែល
ចេញពីជំរំ បានមានសំណាងកែប្រែវាសនារបស់
ខ្លួនដោយ ទទួលបានសិទ្ធិសំរាប់ការសិក្សា។ តើ
មានប៉ុន្មាននាក់? ប្រហែលជា ១០% នៃក្មេងៗ
ពិការនៅអាស៊ីបានចូលរៀន។ ក្នុងនោះមាន
វណ្ណា ដែលបានស្រែកឡើងយ៉ាងខ្លាំងថា:
“ខ្ញុំស្រឡាញ់ជីវិតថ្មីនេះ”។

(023 366 184) P R

របៀបអានអក្សរនេះ គឺអានដោយ
ប្រើដៃស្តាំ និងសរសេរដោយប្រើ
ឧបករណ៍ “បន្ទះស្តែនូឡាស់”
ចុចជាចំនុចអក្សរប្រែនេះ។ “សំរាប់
ការអប់រំ និងបង្កលក្ខណៈងាយស្រួល
ដល់ជនពិការភ្នែកទាំងអស់ ក្នុងការ

រៀនអាន ឬសរសេរ អង្គការគ្រួសារថ្មី បានរៀបចំបោះពុម្ពសៀវភៅគ្រប់កំរិត
ចាប់ពីបឋមសិក្សាដល់មធ្យមសិក្សា ដោយស្របតាមក្រសួងអប់រំ។ រោងពុម្ព
២កន្លែង ផ្សេងគ្នា គឺនៅច្បារអំពៅបោះពុម្ពផ្ទៃក្នុងអក្សរសាស្ត្រ និងសង្គមសាស្ត្រ
នឹងនៅបាត់ដំបងបោះពុម្ពផ្ទៃក្នុងភាសាខ្មែរ។ នេះជាប្រសាសន៍លោកស្រី នាង
ផណ្ណា អ្នកសំរាប់សំរួលកម្មវិធីអប់រំកុមារពិការភ្នែក និងកុមារ គ ច្នៃង ច្បារអំពៅ។
ចំពោះការបោះពុម្ព លោកស្រីបានបញ្ជាក់ទាំងញញឹមថា “ដោយធ្វើការចម្លងពី
សៀវភៅរបស់ក្រសួងអប់រំទាំងស្រុង ដោយមានគណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យចេញពី
អង្គការផ្ទាល់”។ លោកស្រីក៏បានពន្យល់បន្ថែមដែរ អំពីក្រុមសាស្ត្រាចារស្រាវជ្រាវ
ដែលមានបទពិសោធន៍យូរឆ្នាំលើសញ្ញាផ្សេងៗ ផ្នែកភាសាខ្មែរជាអក្សរប្រែ។
ចំណែកបច្ចេកទេសនៃការបោះពុម្ព លោក គង់ ប៊ុនធី បានឱ្យដឹងថា
“មានការឧបត្ថម្ភពីសាលា Over Brock School for the Blind
នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ដូចជាកម្មវិធីកំពូលជាអក្សរប្រែជាដើម”។

វណ្ណា

ខ្ញុំ មានអាយុ ៣១ ឆ្នាំ

Photo P.Relaud

បញ្ជីរាយមុខម្ហូប៖ គុណភាព!

នៅពេលឈានចូលដល់ក្នុងសាលា Paul Dubrulle អនាគតសិស្សទាំងឡាយបានភ្ញាក់ឆ្លើយ។ សាលាពួកគេប្រៀបបាននឹងសណ្ឋាគារមួយ។ មានកន្លែងទទួលភ្ញៀវមាន ភោជនីយដ្ឋាន ១ សំបាប់ភ្ញៀវ ៦០ នាក់ មានពិនិច្ឆ័យប្រណីតៗដែលរង់ចាំទទួលពួកគេ។ Béatrice Baranger ជាធាយិកាសាលាសណ្ឋាគារ និងទេសចរណ៍ Paul Dubrulle នៅសៀមរាបបញ្ជាក់ថា៖ “នេះគឺជាសាលាអនុវត្តន៍ការងារដែលអាចឱ្យសិស្សធ្វើការបានជាក់ស្តែង ក្រោយពីរៀនលើផ្នែកទ្រឹស្តី”។

ដោយចាប់ផ្តើមការនៅឆ្នាំ២០០២ ក្រោមការផ្តួចផ្តើមរបស់លោក Paul Dubrulle សហស្ថាបនិកក្រុមហ៊ុនសណ្ឋាគារ Accor សាលានេះគឺជាមណ្ឌលដែលបង្រៀនជំនាញសណ្ឋាគារនិងទេសចរណ៍ ដូចជា វិធីធ្វើម្ហូប របៀបទទួលភ្ញៀវ ការរៀបចំបន្ទប់ និងដំនើរ ទេសចរណ៍។ ដោយឆ្លើយតបយ៉ាងមុះមុតទៅនឹងកង្វះខាតបុគ្គលិក ដែលមានគុណសម្បត្តិនៅកម្ពុជា សាលាបំពេញបាននូវគោលបំណងរបស់ខ្លួន តាំងពីឆ្នាំ១៩១។ សិស្ស ១២២ នាក់ ដែលបានចុះឈ្មោះ អាចរកការងារធ្វើបាន។ លោក ញឹម ដារិទ្ធី ដែលជានាយករងបានពោលថា៖ “ប្រធានសណ្ឋាគារនានានៅក្នុងក្រុងអង្គរ បានដឹង

អនុវត្តជាក់ស្តែងលើរបៀបទទួលភ្ញៀវ

Photos EHT

អំពីគុណភាពនៃការការបណ្តុះបណ្តាលរបស់យើង។ តាំងពីមុនពេលចែកសញ្ញាបត្រ ពួកគេមកជ្រើសរើសសិស្សរបស់យើង”។

លោកនាយករងចង់បញ្ជាក់ថា៖ “នេះមិនមែនជាសាលាសំរាប់តែអ្នកមានទេ”។ “ប្រជាសិក្សចុះឈ្មោះកូនពួកគាត់ដោយដឹងថា នឹងមានការអប់រំមួយ ដែលអាចឱ្យកូនរបស់គាត់រកការងារបានធ្វើ។ នៅទីនេះ សិស្សមិនទិញសញ្ញាប័ត្រទេ”។ លោក ញឹម ដារិទ្ធី ឆ្លើយទៀតថា៖ “យើងម៉ឺងម៉ាត់ណាស់ចំពោះវិន័យ ដើម្បីសំដៅយកគុណភាព។ នេះជាបញ្ហាសំរាប់សិស្សខ្លះ។ ប៉ុន្តែពួកគេអាចជំនះបាន។ សិស្សចំណានៗរបស់យើង ជាក្មេងដើររបៀបសំរាម ដែលអង្គការដើម្បីភាពញញឹមនៃកុមារបានឆ្លើមក។ យើងត្រូវតែផ្តល់អាហារូបករណ៍ឱ្យពួកគេ។ គុណភាពនេះ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងរបៀបនៃការអប់រំផងដែរ។ មុខវិជ្ជាត្រូវបង្រៀនដោយគ្រូពីរនាក់។ ម្នាក់ជាជនជាតិអឺរ៉ុប ម្នាក់ទៀតជាខ្មែរ។ ដោយទទួលបានពិសោធន៍ពីសាលាចារាំង ៣ កន្លែង ដែលបង្រៀនមុខវិជ្ជាសណ្ឋាគារ សាលាបានទទួលអ្នកជំនាញមកពិនិត្យមើលគុណភាពនៃការអប់រំ និងកម្មវិធីសិក្សា។

ប៉ុន្តែ ការអប់រំមិនសំដៅតែលើមុខអាជីពប៉ុណ្ណោះទេ។ សិស្សទាំងឡាយត្រូវបានធ្វើឱ្យមានទំនួលខុសត្រូវក្នុងការរស់នៅផងដែរ។ សំរាប់សិស្សដែលធ្វើដំនើរដោយម៉ូតូ សាលាឱ្យ

ពួកគេពាក់មួកការពារក្បាល។ គ្មានកំទេចកំទីក្រដាសនៅនឹងដីទេ ទោះនៅខាងក្រៅសាលាក្តី ខ្លោងក្នុងសាលាក្តី។ ការប្រមូលសំរាមត្រូវធ្វើឡើងជាប្រចាំថ្ងៃ។ សន្តិសុខនានាត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីធ្វើឱ្យសិស្សចាប់អារម្មណ៍ទៅនឹងបញ្ហាសង្គម។ “គេព្យាយាមអប់រំឱ្យមានគំនិតនៃការស្រលាញ់មុខរបរ ស្រលាញ់ចំណេះចេះធ្វើនិងផ្តល់ឱ្យអាជីពមួយឱ្យយុវជនដែលធ្វើឱ្យពួកគេមានភាពស្រស់ស្រាយសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍យូរអង្វែង”។

សាលា Paul Dubrulle ខុសពីគេដោយសារវិធីសាស្ត្ររបស់ខ្លួនព្រមទាំងឧបសគ្គរយៈពេលអន្តរជាតិពិតប្រាកដ ជាពិសេសដោយភាពសមសួនរបស់ខ្លួន ជាមួយនឹងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ដែលកំពុងរីកចំរើន។ ចាប់ប្រភពជាមណ្ឌលតំបន់ កិត្តិសព្ទនៃវិជ្ជាជីវៈនិយមបានឆ្លងកាត់ហួសព្រំដែនខេត្តទៅទៀត។ តើកិត្តិសព្ទដែលអាងលើគុណភាព និងភាពចាំបាច់នៃការអប់រំនេះអាចផ្តល់រលំនូវឧបសគ្គ និងជំរុញឱ្យកម្ពុជាទាំងឡាយចុះឈ្មោះកូនស្រីខ្លួនឱ្យចូលរៀនបានច្រើនថែមទៀតដែរឬទេ? មានសិស្សតែ ២៥ % ប៉ុណ្ណោះដែលជាយុតិ។ លោក ញឹម ដារិទ្ធី បញ្ជាក់ថា៖ “យើងអាចនៅជាខ្មែរនៅពេលបើក ចិត្តទូលាយទៅកាន់ពិភពអន្តរជាតិ។ យើងត្រូវតែរកឱ្យឃើញផ្លូវកណ្តាល។ អ្វីដែលប្រសើរចំផុតសំរាប់កម្ពុជា គឺការរៀនសូត្រអំពីប្រទេសចារាំងក៏ដូចជាអន្តរជាតិទាំងមូល”។

(063 963 672) P R

ការហ្វឹកហាត់ធ្វើម្ហូបនៅកន្លែង

បច្ចេកទេសកសិកម្មជាអាទិភាពចម្បង

មនុស្សលោកថ្មី គឺជាឈ្មោះរបស់អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលមួយ ដែលជួយរួមចំណែកលើស្នូលការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធនិងផ្នែកកសិកម្ម។ ដោយមានទីតាំងស្ថិតនៅភាគខាងត្បូងរាជធានីភ្នំពេញ តាមដងផ្លូវជាតិលេខ ២ ក្នុងភូមិសាស្ត្រស្រុក កណ្តាលស្ទឹង ខេត្តកណ្តាល មណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ ឃុំអំពៅព្រៃ ដែលជាទីតាំងកណ្តាលមួយរបស់អង្គការ បានអនុវត្តយ៉ាងសកម្មនូវកម្មវិធីផ្សេងៗរបស់ខ្លួន មានជាអាទិ៍ កម្មវិធីកសិកម្មដែលជាកម្មវិធីមួយជួយប្រជាជនភាគច្រើនដែលជាកសិករ។

ក្នុងទិសដៅបង្កើនទិន្នផលកសិកម្ម អង្គការបានធ្វើការអប់រំនិងផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងខាងកសិកម្មជូនដល់ប្រជាកសិករ ទាំងផ្នែកទ្រឹស្តីព្រមទាំងផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងការអនុវត្តន៍ការងារជាក់ស្តែង។ អង្គការបានបង្រៀនឱ្យចេះជ្រើសរើសពូជ ចេះថែទាំស្រូវ និងបង្កើតសាលារៀនស្រែកសិករ ដែលជាទីស្រែពិសោធន៍ការងារដាំដុះដំណាំស្រូវ។ ចំណែកការចិញ្ចឹមសត្វ ធនាគារ ១ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដើម្បីផ្តល់ឥណទានឱ្យកសិករ ក្នុងការទិញច្រូកមកចិញ្ចឹម និងថែម

ទាំងមានការធ្វើវិភាគសំរាប់ការពារជំងឺឆ្លងរបស់គោធរដៃ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ ចំពោះផ្នែកដំណាំបន្លែ អង្គការបានជួយបង្ហាត់បង្រៀននិងជួយអភិវឌ្ឍខាងសំភារៈដាំបន្លែ ចែកគ្រាប់ពូជ និងផ្តល់បច្ចេកទេសខាងការដាំដុះ។ ចំពោះគ្រប់សកម្មភាពបណ្តុះបណ្តាលទាំងអស់ អង្គការបានជំរុញឱ្យមានកិច្ចការពារបរិស្ថាន ដោយបានបង្ហាញពីផលលំបាកក្នុងការប្រើប្រាស់ថ្នាំពុលនិងឱ្យកសិករចេះប្រើជីកំប៉ុស្ត ជីលាមកសត្វជាដើម ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពដី។ រស់គ្រប់កម្មវិធីរបស់អង្គការ ត្រូវបានទទួលការចាប់អារម្មណ៍ពីប្រជាកសិករយ៉ាងខ្លាំង ជាពិសេសការដាំដុះដំណាំស្រូវ ដែលរហូតមកដល់ពេលនេះ កសិករខ្លះអាចធ្វើស្រែពី ២ ទៅ ៣ ដងក្នុងមួយឆ្នាំ ដោយមានប្រព័ន្ធទឹកស្រោចស្រពគ្រប់គ្រាន់។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី បញ្ហាដែលត្រូវប្រឈមមុខដោះស្រាយ នៅមានច្រើននៅឡើយ តួយ៉ាងផលិតផលដែលធ្វើបាន គឺត្រូវដឹកនាំយកទៅលក់នៅទីផ្សារតែម្តង ដោយមិនទាន់មានគំរោងកែច្នៃ ឬវេចខ្ចប់ឱ្យបានល្អ ដើម្បីឱ្យលក់បានតម្លៃខ្ពស់នៅឡើយទេ។ ម្យ៉ាង

វិញទៀត អង្គការមិនទាន់មានគំរោងគិតគូររៀងទីផ្សារសំរាប់លក់ផលិតផលដែរ ពោលគឺប្រជាកសិករខ្លួនឯងផ្ទាល់ ដែលជាអ្នកចាត់ចែងលក់ផលកសិកម្មដែលធ្វើបាន ដោយហេតុនេះហើយ ទើបពេលខ្លះផលិតផលកសិកម្មត្រូវល្អឬរាយបង្ហាត់តែលែងទុះទាបយ៉ាងខ្លាំង។ តាមប្រសាសន៍របស់លោក ញ៉ិក ចំរើន ដែលជាអ្នកសំរាប់រួលកម្មវិធីកសិកម្មនៃអង្គការ បានឱ្យដឹងថា៖ “ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីបង្កើនទិន្នផលផលិតផលកសិកម្មរបស់ប្រជាកសិករ ដែលនេះអាចធ្វើឱ្យពួកគាត់ទទួលបាននូវអាហារូបត្ថម្ភបំប៉នសុខភាពបន្ថែម ក៏ដូចជាអាចលក់យកកំរៃដើម្បីលើកកម្ពស់កំរិតជីវភាពរស់នៅផងដែរ”។ គាត់ក៏បានបន្តដោយសង្កត់ធ្ងន់ថា៖ “សំរាប់យុវជនការអប់រំស្តីអំពីកសិកម្ម ធ្វើឱ្យពួកគេអាចចិញ្ចឹមជីវិតបានគ្រប់គ្រាន់ ដោយមិនចាប់ដើរចេញទៅរកស៊ីឆ្ងាយ ចាកចោលភូមិស្រុក ពីព្រោះ គឺពួកគេនេះហើយដែលជាជំរករបស់គ្រួសារ នៅពេលដែលឪពុកម្តាយរបស់ខ្លួនឈានចូលដល់វ័យចាស់ជាង”។ (023 882 304) សំ ភី

សាលាជាតិកសិកម្ម ព្រែកលៀប
 ក.ព.លស្ថិតតាមដងផ្លូវជាតិលេខ ៦ A មានបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្ររយៈពេល ២ ឆ្នាំ និងកំរិតបរិញ្ញាបត្រវិទ្យាសាស្ត្ររយៈពេល ៤ ឆ្នាំ នូវមុខជំនាញវិទ្យាសាស្ត្រក្សេត្រសាស្ត្រវិទ្យាសាស្ត្រនិងវេជ្ជសាស្ត្រសត្វ គ្រប់គ្រងធនធានជលផល និងវិវិវប្បកម្មគ្រប់គ្រងកសិកម្មរុក្ខកម្ម ផ្សព្វផ្សាយ និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទកសិពាណិជ្ជកម្ម-សេដ្ឋកិច្ច សាករវប្បកម្ម និងបច្ចេកវិទ្យាម្ហូបអាហារ។ ការសិក្សាមានទាំងអាហារូបករណ៍និងបង់ថ្លៃ។
 សំ ភី

អគារសិក្សារដ្ឋ

ត្រូវបានបើកឱ្យប្រើប្រាស់

ការចូលរួមអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំជាការសំខាន់ណាស់ សំរាប់ជួយស្ថាប័នប្រទេសជាតិយើង។ អគារសិក្សា ១ ខ្នង ជាអំណោយរបស់អង្គការដុនបូស្កូកម្ពុជា ផ្តល់ជូនប្រជាជនភូមិវត្តចំប៉ី ស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តកណ្តាល ត្រូវបានសម្ពោធឱ្យប្រើប្រាស់ ក្រោមអធិបតីភាពរបស់លោកអភិបាល អេមីល ដេតឡូ និងលោកឪពុក លេអូ តំណាងអង្គការដុនបូស្កូ និងមានប្រជាពលរដ្ឋចូលរួមយ៉ាងច្រើនកុះករ។ នៅក្នុងឱកាសនោះ លោកអភិបាលបានមានប្រសាសន៍ប្រាប់ថា៖ “វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីឱ្យក្មេងចេះភាសាកំណើតរបស់គេ នឹងដើម្បីជួយឱ្យគេរៀនភាសាខ្មែរខ្លះៗ មុនឱ្យគេចូលរៀននៅសាលារដ្ឋ ព្រោះបើគេមិនចេះភាសាខ្មែរឥឡូវ វាពិបាកចូលរៀនសាលារដ្ឋណាស់។ ម្យ៉ាងទៀត គេរៀនភាសាខ្មែរជាមួយគ្រួសារមានការលំបាក”។

លោកក៏បានបញ្ជាក់ទៀតថា៖ “ព្រោះយើងនៅប្រទេសកម្ពុជា យើងត្រូវជួយគេឱ្យរស់នៅក្នុងប្រទេសដោយសុខស្រួល ព្រោះរៀនណាមួយដែលរស់នៅទីនេះ ដែលមិនចេះភាសាខ្មែរសោះ ត្រូវគេធ្វើបាប រឹតតែដឹង”។ លោកឪពុក លេអូ បានឱ្យដឹងដែរថា “មូលហេតុ

ពិធីសម្ពោធសាលារៀន

Photo D.R

ដែលធ្វើឱ្យយើងកសាងសាលានៅទីនេះដោយមានសំណូមពរពីឪពុកម្តាយរបស់ក្មេងព្រោះពេលខ្ញុំមកថ្វាយអភិបូជា ១ ខែម្តង ហើយក្រោយអភិបូជា យើងមានការជួបជុំជាមួយយុវជននិងក្មេងៗ ប៉ុន្តែ យើងគ្មានកន្លែងសោះ។ ដូច្នេះ ឪពុកម្តាយគេនិយាយថា វាជាការល្អប្រសិនបើ យើងមានអគារមួយ។ ខ្ញុំបានប្រាប់ទៅគេថា៖ “សូមធ្វើគំរោងទៅលោកអភិបាល និងលោកបូជាចារ្យដែលទទួលខុសត្រូវ។ គេនិយាយថា គេនឹងធ្វើ។ ចំពោះលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ដែលមកបង្រៀនលោកឪពុកបានបន្ថែមថា “គេធ្លាប់មានសា

លារៀនធ្វើពីឈើ តែត្រូវលិចទឹករៀងរាល់ឆ្នាំ ត្រូវមិនអាចមកបង្រៀនបាន ហើយសិស្សខ្លះទៅរៀនសាលាខាងក្រៅ។ ប៉ុន្តែ ពួកគេនៅតែបន្តការសិក្សា។ ប៉ុន្តែ ឥឡូវគេមានអគារថ្មី”។ លោកឪពុក លេអូ រីឯមិន អ្នកទទួលខុសត្រូវ ព្រះសហគមន៍វត្តចំប៉ីបានមានប្រសាសន៍ដោយក្តីត្រេកអរថា “សាលានៅទីនេះនឹងជួយពួកគេឱ្យមានកន្លែងជួបជុំគ្នា និងរៀនសូត្រ”។

សរុបមក ជំនួយដ៏ថ្លៃថ្នូរនេះពិតជាមានសារៈប្រយោជន៍សំរាប់ក្មេងៗនៅកន្លែងនោះ។

លោកឪពុក អូមែរ

វិចនានុក្រមមុខរបរ និង មត្តទេសក៍អំពីឧត្តមសិក្សា

តើមានក្មេងៗអាយុពី ១៥ ទៅ ២០ ឆ្នាំ ប៉ុន្មាននាក់ ដែលមិនដឹងថាត្រូវរើសយកមុខរបរអ្វីទៅ ថ្ងៃមុខ? ពួកគេតែងធ្វើតាមគំនិតរបស់ញាតិសន្តានខ្លួន។ ដោយយល់នូវកង្វះខាតនេះអង្គការSipar (023 216 001) ពោះពុម្ពនូវសៀវភៅ២ក្បាលថែមទៀត ដើម្បីអាច ជួយដល់យុវជនយុវនារី រកឃើញផ្លូវផ្ទាល់ខ្លួនអំពីមុខរបរ។

វិចនានុក្រមមុខរបរ៖ ពិពណ៌នាយ៉ាងច្បាស់និងយ៉ាងសាមញ្ញអំពីមុខរបរជាង៨០។ មត្តទេសក៍អំពីឧត្តមសិក្សា និងការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ៖ បង្ហាញអំពីគ្រឹះស្ថានជាង ១៤០ នៅក្នុងខេត្តទាំង ១៩។ សំរាប់គ្រឹះស្ថាននីមួយៗមានព័ត៌មានដូចតទៅ៖ ឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន លេខទូរស័ព្ទ មុខជំនាញដែលគេបង្រៀន ការបរិច្ឆេទចូលរៀន លក្ខខណ្ឌចូលរៀន តំលៃសិក្សា និងអាហារូបករណ៍។

វេទនាទំព័រ៖ ឡាង ចំនួន៣៣
 រូបថតគ្រប៖ យូនី សេហ្វ
 ការិយាល័យផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន
 ព្រះសហគមន៍កាតូលិក៖ ផ្ទះលេខ ២៥
 ផ្លូវលេខ ២៤២ សង្កាត់បឹងប្រលិត ភ្នំពេញ
 Tel/Fax: (855) 23 224 120
 csc@catholiccambodia.org
 អភិបាលគ្រប់គ្រង៖
 លោកអភិបាល អេមីល ដេតឡូ
 អគ្គនាយក៖
 លោកបូជាចារ្យ អូមែរ ហ៊ុរិវ៉ាល់ដូ